

MASARYKOVA UNIVERZITA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA OBČANSKÉ VÝCHOVY

**M U N I
P E D**

Sekty v České republice a obecné povědomí o nich

Bakalářská práce

Brno 2021

Vedoucí práce:

Mgr. Slavomír Lesňák, PhD.

Vypracoval:

Martin Berčík

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a na základě literatury a pramenů uvedených v Seznamu použité literatury.

V Brně dne 20. dubna 2021

.....

Martin Berčík

Poděkování

Na prvním místě bych chtěl poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce Mgr. Slavomíru Lesňákovi, PhD., který přistupoval k mé práci vždy s trpělivostí a spoustou podnětných rad a připomínek, bez nichž bych jen stěží dovedl svou práci do zdárného konce.

Dále svým nejbližším, kteří mi poskytli prostor a klid tak potřebný pro psaní.

V neposlední řadě všem respondentům, kteří věnovali čas mému výzkumu. Vašich upřímných odpovědí si moc vážím.

Bibliografický záznam

BERČÍK, Martin, *Sekty v České republice a obecné povědomí o nich: bakalářská práce*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra občanské výchovy, 2021, s. 70. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Slavomír Lesňák, PhD.

Anotace

Předkládaná bakalářská práce se nejprve věnuje tématu sekt obecně. Nabízí podrobnou charakteristiku sektářských společenstev a poukazuje na rozdíly mezi sektou a církví. V druhé části představuje konkrétní sekty. Rozebírá jejich historii, učení, ale i působení v České republice a důvody, proč je právě dané společenství považováno za sektu. Následně předkládá dvě sekty, které se již staly oficiálně uznávanou církví a snaží se odůvodnit tuto změnu. Třetí část je praktická a pomocí dotazníku zjišťuje obecné povědomí občanů ČR o sektách.

Klíčová slova

Sekty, sekty v ČR, obecné povědomí o sektách, výzkum, církev, nová náboženská hnutí

Annotation

The presented bachelor thesis first deals with the topic of sects in general. It offers a detailed description of sectarian communities and points out the differences between sect and church. The second part presents specific sects. It discusses their history, teachings, but also their activities in the Czech Republic and the reasons why the certain community is considered a sect. Then it presents two sects that have already become officially recognized churches and tries to justify this change. The third part is practical and uses a questionnaire to determine the general perception of Czech citizens about sects.

Keywords

Sects, sects in the Czech Republic, general perception of sects, research, church, new religious movements

Obsah

1. Úvod	1
2. Sekta	3
2.1 Vymezení pojmu	3
2.2 Znaký sekt	4
2.3 Vůdce sekty	6
2.4 Organizační struktura	8
2.5 Taktika náboru	9
2.6 Sekta vs církev	11
3. Sekty v České republice	13
3.1 Hnutí Haré Kršna	13
3.1.1 Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny v České republice	16
3.2 Scientologická církev	17
3.2.1 Scientologie v ČR a SR	21
3.3 Církev sjednocení (moonisté)	21
3.3.1 Církev sjednocení v České republice	24
3.4 Satanismus	25
3.4.1 První Česko-Slovenský Chrám Církve Satanovy	29
3.5 Ufologie	29
3.5.1 Vesmírní lidé	30
3.6 Hnutí Grálu	34
3.7 Imanuelité	36
4. Sekty, které se staly církví	39
4.1 Svědkové Jehovovi	39
4.2 Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů (mormoni)	43
5. Výzkum	48
5.1 Metoda výzkumu	48

5.2	Cíl výzkumu	49
5.3	Hypotézy	50
5.4	Charakteristika respondentů	53
5.5	Představení dotazníku	54
5.6	Odpovědi	55
5.7	Vyhodnocení dotazníku	62
5.8	Shrnutí	62
6.	Závěr	64
	Seznam použité literatury	66
	Elektronické prameny	68

1. Úvod

Předmětem mé bakalářské práce jsou sekty v České republice. Na první pohled mohou sekty působit velmi jednoznačně a jasně. Každý z nás si pod pojmem sekta něco představí, většinu z nás napadnou i nějaké konkrétní příklady sekt či kauz, které jsou s nimi spojené. Jak ale přesně definovat sektu a které společenství můžeme za sektu prohlásit?

Ve své práci nejprve představuji sekty z teoretického hlediska. Pomocí odborné literatury od mnoha erudovaných odborníků vysvětluji původ slova, typické znaky těchto společenstev, osobnost vůdce, organizační strukturu, ale i rozdíly mezi církví a sektou a mnoho dalšího. Cílem první části mé bakalářské práce je jakési teoretické uvedení do tématu, díky němuž si čtenář udělá představu o tom, co je sekta, jaké má typické znaky a jak by ji mohl rozeznat například od nějakého nově vzniklého náboženského společenství.

Teoretické podloží je nejen nutné pro pochopení celého tématu, ale také proto, že mnoho lidí má dnes tendenci různá společenství odsuzovat na základě pár povrchních informací nebo jen proto, že je někdo někdy označil za sektu. Tento pojem je plný negativních konotací, proto jej musíme používat s uvážením a jen tehdy, máme-li pro jeho použití dostatek důkazů.

V druhé části prezentuji několik společenství, která společnost za sektu považuje. Snažím se také vysvětlit, proč je toto označení v konkrétním případě na místě a čím se ono společenství stává sektou. Krom toho představuji historický vývoj, základní pilíře víry, charakteristické rysy učení, ale i následovníků apod. Vzhledem k tomu, že je práce zaměřena na sekty v ČR, přidávám i informace o působení hnutí na našem území. Na závěr druhé části představuji 2 církve, které byly dlouhou dobu považovány za sekty, dnes je však toto označení nevhodné. Tento posun se snažím odůvodnit.

Třetí část je částí výzkumnou, v níž zjišťuji obecné povědomí občanů ČR o sektách, působících v České republice. Zvolil jsem výzkumnou metodu kvantitativní, konkrétně dotazník, poněvadž se jedná v tomto případě o nejvhodnější způsob sběru dat. Krom primárního výzkumného cíle, tedy zjištění, jaké je obecné povědomí o sektách v ČR, jsem si stanovil tři hypotézy, které bych rád na základě sesbíraných dat potvrdil. Předpokládám, že na většinu lidí působí sekty negativně, Dále, že členové církví mají na sekty kritičtější pohled než lidé, kteří nejsou členy žádné církve. Poslední hypotézou je, že většina lidí si pod pojmem „sekta“ představí Svědky Jehovovy.

Mimo výzkumný cíl bych rád svou prací předložil objektivní vhled do problematiky sekt, která je velmi komplikovaná. Mnoho lidí zapojuje během hodnocení sekt emoce a předešlé zkušenosti, které jim zprostředkovala média. Tento přístup není vhodný a ani zcela morální, mnohdy totiž dojde k neoprávněnému odsouzení nějakého společenství jen na základě nedostatečných informací a nezájmu o danou problematiku.

Podobným tématem se již zabývalo mnoho autorů, kteří publikovali své články, knihy nebo bakalářské či diplomové práce. Co se týče knih a časopisů, z mnoha čerpám ve své práci, budu zde tedy zmiňovat pouze některé. Rozhodně se však chci zaměřit na práce bakalářské a diplomové a na to, jaké přinesly závěry.

Dušan Lužný v časopisu *Religio* (1998) říká, že výzkumy ze zahraničí ukazují, že většina lidí, kteří se nehlásí k žádné náboženské organizaci, ale nepovažují se za nenáboženské osoby, vyjadřují zájem o nekonvenční náboženské směry. Jedním z trendů moderní společnosti je tedy jakási pluralizace a zvýznamňování náboženských menšin. Odilo Štampach píše také v časopisu *Religio* (2000), že na základě výzkumů mezi léty 1991 a 1999 můžeme vidět dvě výrazné tendence. První je ztráta sympatizantů u větších církví a druhou zase růst některých malých duchovních společenstev.

V časopisu *Getsemany* jsou publikovány výzkumy studentů IES ETF UK na téma církví a sekt (2005). Z výzkumů vyplynulo, že většina dotazovaných spojuje sekty s velmi negativními emocemi a nepřičítá jim žádný přínos pro společnost.

Marcela Knotková ve své diplomové práci *Sekty v ČR, možnosti poradenství na středních školách, prevence manipulativního působení na mládež* (2013) zjistila, že čeští studenti středních škol si uvědomují rizika, která jsou spojena s případným členstvím v sektářské společnosti. Spojují sekty s nebezpečím, které tkví v manipulaci a vymývání mozků. Podobná zjištění nám předkládá i Milan Žáček ve své bakalářské práci *Sekty a sektářství u nás a v zahraničí* (2014). Podle jeho výzkumu působí na 97,5 % dotazovaných respondentů sekty negativně. Pouze u 13 % vzbuzovaly sekty sympatie a zvědavost.

Libor Šafránek přichází v bakalářské práci *Působení sekt a nových náboženských směrů na středoškolskou mládež* (2007) k závěru, že veřejnost má minimální snahu na větší informovanosti o problematice sekt. Netýká-li se dotyčného problematika přímo, nejeví o ni zájem. Z většiny výzkumů nám tedy vychází velmi negativní vztah společnosti k sektám. Jsem tedy zvědavý, zdali můj výzkum potvrdí tyto předpoklady nebo se veřejné mínění určitým směrem posunulo.

2. Sekta

2.1 Vymezení pojmu

Na úvod je třeba zmínit, že samotný pojem „sekta“ je poněkud nepřesný a obtížně specifikovatelný.¹ Pomocnou ruku nám nabízí etymologie, která uvádí, že pojem vzniknul z latinského slova *sequi*, což znamená následovat.² Je tedy zřejmé, že sekta je založena na následování společného svými členy. Čím více ale člen daného společenství následuje onu pravdu, kterou představuje vůdce sekty, tím více se vzdaluje od okolního světa.³ Dalším z možných původů slova je latinské *secta*, což znamená škola, učení nebo strana. Nesprávným, avšak dnes často používaným, je i význam ze slova *sectare*, znamenající odseknout.

Obecně lze říci, že pojem sekta je používán spíše v negativním slova smyslu a vyjadřuje jakési odštěpení od velké náboženské společnosti nebo určitého společenství víry. Označuje v něčem specifickou až zvláštní skupinu (náboženskou, politickou), která se oddělila jak vírou, tak sociálně od nějaké větší skupiny a většinou je nepochopena a nepřijata veřejností.⁴

Sekty nejsou zdaleka jevem novodobým. Svě radikální stoupence měli například i Platon s Aristotelem. Jejich vzájemné střety však probíhaly ve filosofických debatách.⁵

„Většina sekt se hlásí k postavení církve, což problém ještě více komplikuje. [...] V protikladu k církvi poprvé definoval sekty Max Weber. Po něm se snažili definici upřesnit práce Troeltsche, Niebuhra a Wacha. Manichejskou dichotomii církev/sekta se jim však nepodařilo nikdy prolomit.“⁶

Pro Maxe Webera byla sekta exkluzivní sociální skupinou. Členství v ní totiž není dáno narozením, ale je výsledkem volby dospělého člověka. Ten musí splnit většinou velmi přísná kritéria pro přijetí a následně dodržovat jasně předepsaná pravidla a normy. Společný všem členům je i jakýsi pocit vyvolenosti. Podle Webera tedy můžeme sekty chápat i jako protestní skupiny, které se striktně vymezují proti svému okolí. Na rozdíl od církve preferuje

---

¹ OPATRŇY, Aleš, SIROVÁTKOVÁ, Alžběta, BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. s. 106.

² ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Přeložila M. HANÁKOVÁ. Praha: Karolinum, 2000. s. 11.

³ Tamtéž.

⁴ OPATRŇY, Aleš, SIROVÁTKOVÁ, Alžběta, BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. s. 106.

⁵ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Přeložila M. HANÁKOVÁ. Praha: Karolinum, 2000. s. 11.

⁶ Tamtéž, s. 12.

sekta emocionální prožívání bohoslužeb. Co se týče financování, je závislá na dobrovolných přispěvcích svých členů.⁷

Německý teolog Ernst Troeltsche se Weberem inspiroval a typologii náboženského chování rozšířil na tři základní typy – sektářské, církevní a mystické. Sektu chápe jako poměrně malou skupinu, která se výrazně vymezuje proti okolní většinové společnosti a jejímu náboženskému přesvědčení. Je tedy v opozici proti stávajícímu náboženskému řádu a snaží se realizovat vlastní ideály.⁸

Richard H. Niebuhr vidí sekту jako nestabilní typ náboženské organizace, která má určité tendence se v průběhu času transformovat do podoby církve.⁹

Náboženství můžeme chápat jako jev, překrývající se s celosvětovou společností. Sekta je však „[...] jev parazitující na těle společnosti.“¹⁰

Jako shrnutí můžeme říci, že sekta je skupina, která se shromáždila kolem vůdce nebo nějaké ideologie a funguje podle uzavřeného modelu.¹¹

2.2 Znaky sekt

Existuje několik základních a nejčastějších znaků, které udává většina publikací, zabývajících se tímto fenoménem. „[...] uzavřenost, fundamentalismus, autoritářství, utajování či zkreslování vstupních informací, ale i zřejmě snad špatné věroučné a organizační aspekty, což vede – podle tohoto názoru – k nebezpečnému ovlivnění, vytvoření falešného obrazu světa a více méně celkové degradaci osobnosti člověka.“¹² Tento výčet je však velmi stručný a zaslouží si delší rozebrání.

V mnoha případech vznikly sekty jako protest proti stávajícímu řádu (společnosti, náboženství).¹³ Jsou tedy jakousi opozicí proti vyznání a praxi převládající většinové kultury.¹⁴

---

⁷ VÁCLAVÍK, David. Meze a možnosti religionistického používání pojmů sekta, církev, kult. *Religio: revue pro religionistiku* [online]. 2005, 13(1) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4475. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/125117/2_Religio_13-2005-1_4.pdf?sequence=1

⁸ OPATRŇY, Aleš, SIROVÁTKOVÁ, Alžběta, BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. s. 106.

⁸ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Přeložila M. HANÁKOVÁ. Praha: Karolinum, 2000. s. 12.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ Tamtéž. s. 13.

¹¹ Tamtéž.

¹² DACÍK, Tomáš. *Sekty a jejich nebezpečí*, Brno: CERM, 1999. s. 5.

¹³ OPATRŇY, Aleš, SIROVÁTKOVÁ, Alžběta, BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. s. 107.

¹⁴ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 39.

Jedním z nejtypičtějších znaků sekt je jejich uzavřenost. Sekta je jediným nositelem pravdy a její způsob řízení je autoritářský.¹⁵ Veškeré spisy o nauce a pravidlech sekty bývají přísně skryty před nečleny společenství.¹⁶

Sekty kladou důraz na svobodné rozhodnutí členů pro vstup. Z toho vyplývá i častý požadavek křtu nebo konverze dospělých jedinců.

Sekty mají často pouze jednostranné selektivní chápání pravdy a jejich pohled na svět je většinou dualistický – dobro/zlo, přítel/nepřítel. Nabízejí svým následovníkům jednoznačné odpovědi a nauku s přesným vzorem chování.¹⁷ U členů bývá potlačeno racionální myšlení, poznání a vzdělání mimo záležitosti týkající se sekt.¹⁸

Obecným jevem u členů je láska k sektě a strach ze světa mimo ni. Jedná se o velmi silné emoce, proto tolik lidí propadá absolutní podřízenosti sektě. Noví členové jsou zprvu zahrnuti láskou, empatií a pozorností, cítí se tedy šťastnější než kdy dříve. Vede to k tzv. pseudopocitu – členové opravdu věří, že to, co jim je nakázáno, je pro ně nejlepší, a jen díky tomu budou šťastni. V Moonově sektě členové věří, že chtějí a budou milovat partnera, kterého jim přidělí vůdce sekty. V Rodině lásky zase ženy, které jakousi prostitutací nabírají nové členy, věří, že milují všechny lidi nekonečnou Boží láskou a že sexem podají důkaz této lásky k lidské bytosti.¹⁹

U sekt se vyskytují tendence někdy až k extrémnímu oddělování se od svého okolí a zdůrazňování své jedinečnosti. Komunikace s okolím nebo ostatními společenstvími bývají považovány za nebezpečné.²⁰ Konflikty s okolní společností jsou zcela běžným jevem.

Důležitým aspektem je i osobnost vůdce, který představuje nezpochybnitelnou autoritu.²¹ J. M. Bocheňski říká, že vůdce sekty je pro členy bezpodmínečnou autoritou znalce i šéfa. Platí pravidlo, že výroky vůdce jsou absolutně zavazující pro všechny oblasti,

---

¹⁵ ŠTAMPACH, Odilo. Kořeny, současnost a výhledy nové religiozity. *Religio: revue pro religionistiku* [online]. 1994, 2(1) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4475. Dostupné z: <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/124610>

¹⁶ OPATRŇY, Aleš, SIROVÁTKOVÁ, Alžběta, BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. s. 107.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 40.

¹⁹ REMEŠ, Prokop. Mentální programování jako průvodní jev nového sektářství. *Religio: revue pro religionistiku* [online]. 1994, 2(1) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4475. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/124660/2_Religio_2-1994-1_5.pdf?sequence=1

²⁰ OPATRŇY, Aleš, SIROVÁTKOVÁ, Alžběta, BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. s. 107.

²¹ Tamtéž.

tedy poznávání i konání. Když jedinec vstoupí do sekty, ztrácí tímto činem svobodu, poněvadž přestává jednat sám za sebe.²² Co vůdce prohlásí za pravdu, je přijímáno následovníky za neotřesitelnou pravdu a co prohlásí za správné, následovníci přijmou za zavazující. Tento specificky mocenský charakter můžeme nazvat až totalitou.²³

2.3 Vůdce sekty

Vůdce, guru nebo mistr, označeních pro vedoucího je mnoho, nejdůležitější však je, že je naprostým základem společenství. Členové jsou jím uchváćeni a vše, co řekne, přijímají okamžitě za své a jsou ochotni za něj položit vlastní život. Následují jeho vize a věří slibům o vyvolenosti a spasení. Jsou tito vůdci blázni, psychopaté, geniální jedinci nebo všechno dohromady?

Co se týče označení „guru“ „[...] vznikl ze sanskrtského slova, které znamená „ctihodný“. V bráhmanském náboženství označuje duchovního učitele.“²⁴ Dnes se tento pojem častokrát spojuje s vůdcem sektářské skupiny.

Existuje mnoho klasifikací těchto vůdců, Jean-Marie Abgrall rozděluje gury do čtyř skupin. První jsou myslitelští učitelé v ušlechtilém slova smyslu, což však nemusí znamenat absenci určitých úchylek. Druhou jsou podvodníci, využívající lidské důvěřivosti, kteří chtějí tímto prostřednictvím zbohatnout. Třetí skupinou jsou duševně choří jedinci, trpící halucinacemi. Poslední skupinou jsou vůdci, kteří nabyté vědomosti a poznání využívají k zisťným cílům.²⁵

Chceme-li se na problematiku vůdcovství podívat z hlediska sociologického, vhodná je koncepce dělení panství podle Maxe Webera na tradiční, legální a charismatické. Tradiční panství se opírá o sílu zvyku a tradic. Za legálním panstvím stojí zákon. Charismatické však popírá vše předchozí a je postaveno na osobnosti vůdce, který je na tolik charismatický a přesvědčivý, že členové budou věřit tvrzení, že mu bylo dáno vůdcovství vyšší mocí. Je tedy typické pro většinu nových náboženských proudů a hnutí.²⁶

---

²² REMEŠ, Prokop. Mentální programování jako průvodní jev nového sektářství. *Religio: revue pro religionistiku* [online]. 1994, 2(1) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4475. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/124660/2_Religio_2-1994-1_5.pdf?sequence=1

²³ REMEŠ, Prokop. Znakem sektářství je poslušnost, která jde za hranici smrti. *Katolický týdeník* [online]. 2005, (42) [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.katydz.cz/odpovedny/znakem-sektarstvi-je-poslunost-ktera-jde-za-hranici-smrti.html>

²⁴ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt.* Přeložila M. HANÁKOVÁ. Praha: Karolinum, 2000. s. 45.

²⁵ Tamtéž, 46–47.

²⁶ LUŽNÝ, Dušan. *Nová náboženská hnutí.* Brno: Masarykova univerzita, 1997. s. 123.

Mezi základní rys vůdce sekty patří fantazie. Je důležité, aby on sám sebe považoval za nadčlověka, jen tak se mu podaří o této pravdě přesvědčit i okolí. Žije v domněnách, že ví všechno, dokáže všechno, ale také může všechno. Není potom daleko k přesvědčení o svém božství, jako se to stalo například Davidu Koreshovi, který při obléhání ranče ve Wacu začal promlouvat hlasem božím a titulovat se jako Bůh, život a smrt.²⁷

Členové si svého vůdce častokrát idealizují, k čemuž je vede jeho životopis a zázraky, které ho údajně provází celým životem. Opravdový životopis vůdce bývá zpravidla velmi obyčejný a obsahuje například nedokončenou základní školní docházku, nenaplněné ambice v politice nebo ztroskotaná manželství. Takového člověka by málokdo dobrovolně následoval, poněvadž by mu k tomu chyběla potřebná motivace, proto jsou životopisy upravovány a vylepšovány. Osobnost vůdce musí korespondovat s velkými osobnostmi dějin, například Sun Myung Moon sliboval, že dokončí spasení světa, které započal Ježíš Kristus, ale nedovedl ho do zdárného konce.²⁸

Mnoho vůdců používá i velmi podobné triky, které zvýší prestiž společenství jak v očích členů, tak někdy i veřejnosti. Rádi se fotografují se slavnými osobnostmi a politiky, které následně vydávají za podporovatele jejich hnutí. Dalším trikem je posílání blahopřání opět známým a významným osobnostem, které odpoví přátelským poděkováním, čímž jsou opět zařazeni k podporovatelům sekty. Oblíbenou praktikou bývá též pořádání akcí a kongresů pod neutrálním a nenápadným názvem. Na tyto akce se pozvou významní vědci, kteří jsou následně vydáváni za přívržence a spolupracovníky sekty.²⁹

Sám vůdce musí být všudypřítomný, čehož se dosahuje jeho portréty a fotografiemi, které jsou členům stále na očích. I tento jev napomáhá k utváření mimořádně silných vazeb mezi vůdci a následovníky, což může v krajních případech eskalovat až k položení života za vůdce (masové sebevraždy v Jonestownu).³⁰

K tomu, aby si dokázal vůdce efektivně podmanit následovníky, je třeba mimořádný rétorický talent. Jeho projevy staví často do kontrastu členy jako ty hodné a okolí jako ty zlé,

---

²⁷ BÜCHNER, Barbara. *Co máme vědět o sektách*. Praha: Amulet, 1999. s. 73.

²⁸ Tamtéž, s. 74–76.

²⁹ Tamtéž, s. 75.

³⁰ Tamtéž, s. 76.

s kterými sám guru vede boj, poněvadž je dobrý a spravedlivý a jeho úkolem je potírání temných sil.³¹

Samotné zastrašování koncem světa může na některé členy působit pateticky, vůdcové tedy častokrát mění strategii a pomocí výkladu o Boží lásce a spasení nastiňují možnou hrozbu. Členové tedy získávají potřebu chovat se podle norem, které jim jejich učení dává, vůdce tedy dosahuje svého.³²

2.4 Organizační struktura

Středobodem sekty je guru, okolo něhož se sekta dále rozvíjí a nabírá nové členy. Ne každý v sektě má však stejné postavení a stejné vztahy s guruem. Členy sekty můžeme rozdělit na skupinu nevědomých obětí manipulace a vědomé manipulátory. Vědomí manipulátoři jsou jakýmsi prostředníkem mezi řadovými členy a vůdcem. Tito manipulátoři musí být zařazeni v určité struktuře, díky níž sekta funguje.

Asi nejčastější je struktura pyramidová, která zaručuje jakousi hierarchizaci moci a přístupu k informacím. Čím výše jedinec je, tím má více výsad a je pod menším nátlakem a donucováním. Také se po malých krůčcích blíží přímo ke guruovi.³³

Tato struktura velmi přísně selektuje informace, jedinci jsou totiž předkládány vždy jeho „nadrízeným“, který je získal zase od svého „nadrízeného“. Tento řetězec pokračuje až k vůdci. Postupování nahoru po pyramidě je odměňováno i materiálními cenami a výhodami, které však mohou být i odebrány, pokud jedinec pochybí. Proto je nezbytně nutné, aby členové byli na sektě závislí jak psychicky, tak finančně. Tyto odměny jsou pro ně následně dostatečnou motivací a ztráta určitých výhod může mít fatální následky. I kvůli tomu je tato struktura velmi silným nástrojem sekt.³⁴

Vedlejším efektem této motivace je však to, že se z obětí manipulace stanou i manipulátoři samotní, kteří manipulují lidmi pod sebou, i když jsou sami manipulováni. Jedinci jsou motivováni stoupaním po pomyslném společenském žebříčku a také pocitem sounáležitosti a spolupráce na vytváření společného díla. Dalším fatálním následkem je však

---

³¹ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 131.

³² Tamtéž, s. 132.

³³ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Přeložila M. HANÁKOVÁ. Praha: Karolinum, 2000. s. 63–64.

³⁴ Tamtéž, s. 64–65.

úplná ztráta morálky. Jedinci jsou zbaveni zodpovědnosti, poněvadž pouze plní rozkazy, které jim uloží osoba nad nimi.³⁵

Ještě větší odosobnění a propracovanější schéma nabízí struktura v podobě pavučiny, která je složena z několika struktur pyramidových. Stoupenec je součástí několika pyramid, z nichž v jedné může strmě stoupat a v jiných naprosto stagnovat, nebo dokonce klesat. Příkladem sekty s touto strukturou může být například scientologie, v níž se proplétá mnoho schémat založených na různých myšlenkách a hodnotách (pseudoreligiozita, auditing, purifikace). Proto jsou útoky vedené proti těmto sektám předem odsouzeny k neúspěchu. Nikdy totiž nejsou mířeny na celek, ale pouze na zdánlivě důležitou část nebo lidi, kteří jsou však jen nahraditelným článkem. Zničené struktury se jsou schopny okamžitě regenerovat díky strukturám nápomocným.³⁶

U menších nebo nově vznikajících společenstev je častá struktura ve tvaru hvězdy. Středem hvězdy je guru a stoupenec jsou na obvodu. Veškerá sdělení tedy putují od centra na okraj nebo naopak. Samozřejmostí je tedy přímý kontakt s vůdcem, což však může vést k jeho kritice. Pro větší sekty je toto schéma nedostatečné a nepropracované.³⁷

Sférická struktura může být také využívána, je však velmi nestabilní a nezajišťuje možnost kontroly členů a sekty samotné. Jde totiž především o vztahové a emoční výměny, účastníci však nejsou jasně hierarchizováni a řízeni. Většinou je to tedy pouze přechodné stádium nebo prvek uvnitř složitější organizace.³⁸

2.5 Taktika náboru

Své stoupence si sekty vybírají velmi často už podle věku. Nejsnazší kořistí je mládež a starší lidé, poněvadž jsou poměrně lehce ovlivnitelní a u mladých je ještě důležitý aspekt toho, že častokrát hledají sami sebe. Na tyto dvě věkové skupiny nejlépe zabírají techniky, které jsou směsicí citu a zklamání. Jedná se o techniky, které vycházejí z ryze pozitivního přístupu, časem se však transformují do naprosté kontroly a potlačení individualit členů.³⁹

Připoutání k sektě je často následkem sociálních nebo rodinných konfliktů. Nová skupina v podobě sekty nabízí prostor pro únik. Jedinec přenesse zodpovědnost za tyto

---

³⁵ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Přeložila M. HANÁKOVÁ. Praha: Karolinum, 2000. s. 64–65.

³⁶ Tamtéž, s. 65–66.

³⁷ Tamtéž, s. 66.

³⁸ Tamtéž.

³⁹ KATOLICKÁ, církev. *Sekty a nová náboženská hnutí: dokumenty katolické církve (1986-1994)*. Praha: Zvon, 1997. s. 84.

konflikty ze sebe na okolní svět, v čemž ho sekta samozřejmě utvrzuje. Proto tolik lidí vstupuje do různých společenství právě po nějakém problému nebo krizi jako je rozvod, ztráta zaměstnání nebo potřeba osamostatnit se na úkor rodiny.⁴⁰

Proces získání nových členů má tři fáze. Názvy se různí, důležité však je, že jedinec je první okouzlen, následně přesvědčen a nakonec fascinován.⁴¹

Prvotní fází „lovu“ nových stoupenců je okouzlení. Členové se prezentují šťastně, vesele a život v sektě působí naprosto idylicky.⁴² Tato iluze má za úkol odvádět pozornost od každodenní nudy a obyčejnosti. Člen zasypává potencionálního nového stoupence jednoduchými odpověďmi na složité otázky, zmiňuje lásku, která panuje uvnitř společenství a staví ji do kontrastu ke zlům z okolního světa.⁴³

Podle instrukcí sekt probíhá nábor nových členů většinou na frekventovaných místech. Jedná se například o náměstí, nádraží nebo obchodní centra. Tato místa by neměla být vzdálena od sídla sekty, aby kvůli případné prohlídce nebo návštěvě centra nebyla problém vzdálenost.⁴⁴

Během rozhovoru je důležité najít téma, které může přinést možnost společného prožitku. Člen může následně více zatlačit na city a zapojit empatii. Například Scientologie nabízí přímý návod s výčtem postojů, které jsou vhodné zastávat v rozhovoru s určitým typem jedince. Například v rozhovoru se smutným člověkem je třeba nabídnout soucit.⁴⁵

Důležitým aspektem je i fakt, že stoupenci dané sekty se podobně oblékají a jsou tedy i poměrně snadno rozeznatelní a zařaditelní. S mírnou nadsázkou můžeme říci, že tímto postojem prodávají sami sebe a dělají jakousi reklamu své sektě. Například stoupence Haré Krišny pozná většina lidí na první pohled.⁴⁶

Druhou fází je destrukce osobních hodnot. Všechno z minulosti bylo špatné, poněvadž to vycházelo ze starého a zkaženého systému. S tím se však mnohokrát pojí i přerušení vztahů s rodinou a známými.⁴⁷ Celá fáze se děje prostřednictvím přesvědčování, které má několik etap. „[...] *pozornost, pochopení, zformování, integraci poselství, přijetí*

---

⁴⁰ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Přeložila M. HANÁKOVÁ. Praha: Karolinum, 2000. s. 89.

⁴¹ Tamtéž. s. 81.

⁴² BÜCHNER, Barbara. *Co máme vědět o sektách*. Praha: Amulet, 1999. s. 47.

⁴³ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Přeložila M. HANÁKOVÁ. Praha: Karolinum, 2000. s. 82.

⁴⁴ Tamtéž. s. 82.

⁴⁵ Tamtéž.

⁴⁶ Tamtéž. s. 84.

⁴⁷ BÜCHNER, Barbara. *Co máme vědět o sektách*. Praha: Amulet, 1999. s. 48.

poselství, změnu myšlení či chování.“⁴⁸ Tento řetězec je znám pod zkratkou ELM (Elaboration Likelihood Model) a je postaven na základě konkrétního poselství. To může být šířeno buď přímým nebo periferním kanálem. Poselství šířené přímo je jasně čitelné a definovatelné. Poselství, které se šíří kanálem periferním, je však omezeno faktory emočními a iracionálními, může být tedy úmyslně upraveno různými triky přesvědčovatele.⁴⁹

Náborář musí být skvělým hercem. Málokdy totiž své přesvědčování staví na logice, uchyluje se spíše k afektu a emocím. „*Nedokazuje, ale dojímá. Neodpovídá, ale ohromuje.*“⁵⁰ Přesvědčování má předem daná pravidla a náboráři se drží určitých rad. Vynutí si sympatie, snaží se naladit na stejnou vlnu jako oslovený jedinec a vzbudí dojem, že se o něj opravdu zajímají. Celkově se snaží potenciálního člena obklíčit a přesvědčit, že v dané komunitě bude šťasten a všemi přijat takový, jaký je. Ve skutečnosti se však vstupem do sekty nahradí jeho individuální myšlení myšlením společenství.⁵¹

Třetí fází je vytvoření nové identity. Nový člen musí přijmout absolutní poslušnost a zcela se odevzdat sektě.⁵² Je fascinován společenstvím a nepochybuje o správnosti svého rozhodnutí. Tato fascinace je výsledkem jakési projekce do gurma, který je chápán jako někdo nadpřirozený, někdo božský a stoupenec tedy ochotně přijme vše, co je mu nakázáno.⁵³

Celý proces má za výsledek téměř kompletní zborcení minulého života a nastavení zcela nové cesty. Dotyčný vidí svět novými očima a okolí vnímá jako nepřítele, proti němuž je třeba vést boj. Své chování upravuje podle norem sekty a nejlépe se cítí mezi ostatními členy.⁵⁴

2.6 Sekta vs církev

Některé sekty mají s církví společné více než jiné. Existuje však několik rozdílů, které platí ve většině případů a pokud lze určité společenství nazvat sektou, liší se od církve v několika zásadních bodech. Vzhledem k tomu, že mnoho sekt vzniklo jako protiváha k nějaké církvi, je přímá opozice v mnoha aspektech zcela logickým jevem.

---

⁴⁸ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt.* Přeložila M. HANÁKOVÁ. Praha: Karolinum, 2000. s. 84–85.

⁴⁹ Tamtéž, s. 85.

⁵⁰ Tamtéž, s. 86.

⁵¹ Tamtéž, s. 87.

⁵² BÜCHNER, Barbara. *Co máme vědět o sektách.* Praha: Amulet, 1999. s. 48–49.

⁵³ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt.* Přeložila M. HANÁKOVÁ. Praha: Karolinum, 2000. s. 88.

⁵⁴ BÜCHNER, Barbara. *Co máme vědět o sektách.* Praha: Amulet, 1999. s. 49.

Už samotný vstup do sekty nám ukazuje výrazný rozdíl od vstupu do církve. Členství v sektě je založeno na aktu vůle dospělého jedince, jehož rozhodnutí je zcela svobodné. Do církve se však většina členů narodí, členství je tedy dáno rodinou, která následně i jedince vychovává prostřednictvím hodnot dané církve.

Členství v sektě má charakter exkluzivní, je tedy pouze pro „vyvolené“ jedince, zatímco církevní členství je inkluzivní a otevřené.

Sekta je skupina spíše menšího charakteru, z čehož vyplívá i jakási náboženská sobeckost, která se projevuje přesvědčením o vlastní vyvolenosti a s tím spojeným odsuzováním okolního světa a společnosti. Církev, jakožto širší struktura, má tendence k univerzalizmu.

Co se týče spásy členů, u sekty je jí dosaženo skrze morální čistotu, etickou přísnost a asketismus. V církvi plní tuto úlohu Boží milost.

Na nauce sekty se podílí vysoká míra laiků a je zde absence profesionálního duchovenstva. Oproti tomu činnost církve je ve velké míře spjata s velmi rozšířeným aparátem odborného duchovenstva, které vykonává mnoho úloh.

Církev a její členové se snaží o přizpůsobení se okolnímu světu a státnímu aparátu. Hledají kompromisy a možnosti řešení vhodné pro všechny zúčastněné strany, zatímco sekty se k okolní společnosti a státu staví velmi odmítavě a nepřátelsky.

Členové sekt většinou pocházejí z nižších sociálních tříd nebo nějak znevýhodněných skupin, sociální prestiž je tedy většinou ignorovaná a vnitřní stratifikace sekt je založena na duchovních a charismatických kvalitách. V církvi se však ohled na sociální stratifikaci bere.⁵⁵

---

⁵⁵ OPATRŇÝ, Aleš, SIROVÁTKOVÁ, Alžběta, BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. s. 118.

3. Sekty v České republice

3.1 Hnutí Haré Kršna

Oficiálním názvem hnutí, které vychází z hinduistické tradice, je Mezinárodní společnost pro uvědomování si Kršny (International Society for Krishna Consciousness – ISKCON). Hnutí čerpá ze staré tradice bhati, která stojí na oddané lásce a službě Bohu. Následovníci uctívají boha Višnu, který je vtělen v avatarovi Kršnovi. Uctívání Kršny výrazně ovlivnil, a rozvinul bengálský mystik Šrí Čáitanjou, který tvrdil, že k božství je možné dojít jedinečnou cestou oddanosti, která se nejlépe vykonává sborovým zpěvem božích jmen.⁵⁶

Mezinárodní společnost pro uvědomování si Kršny založil Ind Abhaj Čaran, který žil mezi léty 1895–1977 a již od mala byl veden k uctívání Rádhy a Kršny. Byl ovlivněn duchovním mistrem Bhaktisiddántou Sarasvatí Gósvámí Maháradžou, od nějž dostal božské zasvěcení a úkol, aby začal šířit učení a názory o uvědomování si Kršny na západě. Založil tedy v roce 1944 časopis *Návrat k Bohu*, v němž vyjadřoval své náboženské myšlenky. Časopis se stal poměrně úspěšným a Abhaj dostal titul Bhaktivédánta Svámi, což znamená „kdo poznal, že oddaná služba Bohu je cílem veškerého vědění“. *Návrat k Bohu* vydává ISKCON dodnes.⁵⁷

Abhaj přeložil epos o Kršnovi *Bhagavadgitu* do angličtiny a dnes je považován za jedno z nejznámějších děl indické náboženské literatury. Abhaj Čaran přijel v roce 1965 do USA jako Bhaktivédánta Svámi a založil tam v roce 1966 Mezinárodní společnost pro uvědomování si Kršny. Hnutí se těšilo oblibě například mezi hippies, dále také bývalý člen Beatles George Harrison věnoval společenství a víře jedno své album.⁵⁸

14. listopadu 1977 Abhaj zemřel a hnutí převzalo jedenáct následovníků. Jedním ze základních myšlenek hnutí je, že kdo mu neslouží s plnou oddaností, zůstane na vždy v hmotném světě, který je plný utrpení. Věřící jsou přesvědčeni, že lidská duše prožívá několik životů. Podle toho, jak se chovají v nynějším životě, se narodí v příštím životě buď na vyšší úrovni nebo budou trestáni podle hinduistického principu karmy.⁵⁹

---

⁵⁶ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 29.

⁵⁷ Tamtéž, s. 30.

⁵⁸ Tamtéž.

⁵⁹ Tamtéž.

Někteří teoretici označují hnutí za monoteistické náboženství. V učení a rituálech společenství však můžeme běžně nalézt i jiná božstva.⁶⁰

Podle hnutí je duše věčná, tělo však pomíjivé. Je pouhým mrtvým strojem, v němž je životní síla. Když ho duše opustí, nemá absolutně žádnou cenu.⁶¹

Momentálně se dle následovníků hnutí nacházíme ve zlém věku, což je způsobeno odkloněním se od Kršny. Nejlepším a nejjednodušším způsobem, jak se ke Krišnovi znovu přiblížit, je opěvování jeho jmen a recitace neboli džapování.⁶²

Abhaj doporučoval recitovat s pomocí růžence, který má 108 kuliček a příslušníci hnutí jej nosí v látkovém pytlíku na zápěstí nebo krku. Toto recitování by mělo probíhat šestnáctkrát za den „[...] což je celkem 1728x pronést mahámantru, která zní:

Haré Kršna, Haré Kršna,

Kršna Kršna, Haré Haré,

Haré Ráma, Haré Ráma,

Ráma Ráma, Haré Haré.“⁶³

Kromě recitování se členové musí řídit čtyřmi zásadami. Nesmějí jíst žádné produkty ze zabitých zvířat, vejce, česnek a cibuli. Mají zakázáno používat omamné látky jako jsou drogy, káva, tabák a čaj. Zakázán je i sex mimo manželství, ale i rozhovor s druhým pohlavím o věcech, které se netýkají Kršny. Pohlavní styk manželů je povolen jednou za měsíc, ale pouze za účelem početí dítěte. Hazardní hry a spekulace jsou samozřejmě také zakázány.⁶⁴

Členové mají každý den striktně naplánovaný. Vstávají přibližně ve 4 hodiny ráno a den začínají studenou sprchou. Po sprše společně s ostatními členy uctívají Kršnu a po skončení jejich den vyplňuje většinou velmi tvrdá práce. Nespí více než šest hodin za den. Ne všichni stoupenci však jsou schopni dodržovat takto přísný režim, jsou z nich tedy příznivci těsně nebo volněji spojeni s hnutím.⁶⁵

---

⁶⁰DĚKANOVSKÁ, Kateřina. *Nová náboženská hnutí*. Praha: Husův institut teologických studií ve spolupráci s Vysokou školou zdravotnictví a sociální práce Sv. Alžběty, detašované pracoviště Praha, 2015. s. 109.

⁶¹ZLÁMALOVÁ, Jana. "Nejsme toto tělo" : Přístup členů hnutí Haré Kršna ke zdravotně postiženým. *Sacra* [online]. 2007, 5(2) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4483. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/118443/3_Sacra_5-2007-2_5.pdf?sequence=1

⁶²DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 30.

⁶³Tamtéž, s. 31.

⁶⁴Tamtéž.

⁶⁵Tamtéž.

Finance pro fungování získává společnost z darů příznivců, prodeje literatury nebo z výnosů některých vegetariánských restaurací. Na ulici jsou snadno rozeznatelní, muži nosí dótí a ženy sáří, což jsou jejich typické oděvy. Muži mají vyholené hlavy s jen malým pramínkem vlasů na temeni a ženy mají hlavy zahalené, tento akt by měl chránit před tělesnými vášněmi.⁶⁶

Pokud se jedinec rozhodne stát oddaným Kršny, musí projít rozsáhlou přípravou a vyučováním. Následným vyvrcholením je obřad zasvěcení, při němž obdrží duchovní jméno a s ním i titul dás(a), který znamená v překladu služebník nebo služebnice. Tímto aktem se jedinec přísně zavazuje k dodržování pravidel a principů hnutí.⁶⁷

Hlavní ústředí pro Mezinárodní společnost uvědomování si Kršny je v Los Angeles v USA. Základní věroučnou literaturou je Abhajův překlad *Bhagavadgíty* a komentáře k ní. Nejčastějším symbolem hnutí je Kršna, který bývá vyobrazen většinou s modrou rúží, která symbolizuje jeho božství.⁶⁸ Hnutí má i vlastní nakladatelství Bhaktivedanta Book Trust, které vydává díla jak Prabhupády, tak i jeho žáků. Knihy vycházejí v mnoha jazycích včetně češtiny.⁶⁹

Každý rok se koná setkání asi čtyřiceti členů Správní komise. Probíhá v indickém Majápuru, v němž se narodil Čaitanja. Nachází se zde Kršnův chrám, který můžeme považovat za centrum hnutí.⁷⁰

Můžeme vnímat určitý rozpor v označení sekta pro toto hnutí. I když je vedeno autoritářsky a má velmi přísná pravidla, autorita gurua je v indických tradicích běžně vnímána jako nadřazená osobním potřebám. I zde však byla autorita několikrát spojena se zneužitím moci, proto si hnutí vysloužilo u mnoha lidí nálepku sekty.⁷¹ Dalším výrazným nebezpečím je fakt, že integrace do tohoto náboženského společenství může pro jedince znamenat absolutní vytržení z občanských i rodinných struktur. Je nutné, aby změnil celý

---

⁶⁶ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 31.

⁶⁷ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 325.

⁶⁸ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 31.

⁶⁹ DĚKANOVSKÁ, Kateřina. *Nová náboženská hnutí*. Praha: Husův institut teologických studií ve spolupráci s Vysokou školou zdravotnictva a sociální práce Sv. Alžběty, detašované pracoviště Praha, 2015. s. 109.

⁷⁰ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 326.

⁷¹ DĚKANOVSKÁ, Kateřina. *Nová náboženská hnutí*. Praha: Husův institut teologických studií ve spolupráci s Vysokou školou zdravotnictva a sociální práce Sv. Alžběty, detašované pracoviště Praha, 2015. s. 110.

svůj styl života, proto se většinou odpoutá od všeho, co pro něj bylo dříve běžné a normální a celý život zasvětil hnutí.⁷²

3.1.1 Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny v České republice

V České republice začalo hnutí působit v roce 1988 a podle vlastních statistik má cca 700 členů.⁷³ Čeští sympatizanti dávají přednost výslovnosti i pravopisu Krišna.⁷⁴ Při sčítání lidu v roce 2001 se k Mezinárodnímu společenství pro vědomí Krišny přihlásilo cca 300 lidí.⁷⁵ V roce 2011 to však bylo již 673 následovníků.⁷⁶

Hnutí má na našem území několik středisek. Můžeme je najít v Praze, Brně, Lázních Kynžvart, Lichnové, ale nejvýznamnějším je ekologická farma Krišnův dvůr, která leží blízko obce Chotýšany na Benešovsku.⁷⁷ Na této farmě chtělo hnutí zřídit svou vlastní základní školu gurukolu, v roce 1996 však ministr školství tento návrh zamítnul.⁷⁸

Prabhupád Bhavan je oficiální název pro kazatelské centrum v Brně, v Lužicích se nachází chrám Centrum pro vědecká studia, ekologická farma nedaleko Kroměříže nese název Farma Nava Gókula, v centru Prahy se nachází středisko Harinám Mandir, v Ostravě zase Šrí Hari-dhám a poslední kazatelské centrum Čakra Lutotín se nachází právě v Lutotíně na Prostějovsku.⁷⁹

Krom těchto středisek vlastní hnutí i vegetariánskou restauraci a dvě vegetariánské jídelny v Praze.⁸⁰ Jedná se o Govindu Soukenickou, Góvidnu Palmovku a Balarám. V Novém Městě na Moravě se nachází restaurace Malá Indie a v Benešově Góvinda

---

⁷² ŠTAMPACH, Odilo. Kořeny, současnost a výhledy nové religiozity. *Religio: revue pro religionistiku* [online]. 1994, 2(1) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4475. Dostupné z: <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/124610>

⁷³ DĚKANOVSKÁ, Kateřina. *Nová náboženská hnutí*. Praha: Husův institut teologických studií ve spolupráci s Vysokou školou zdravotnictva a sociální práce Sv. Alžběty, detašované pracoviště Praha, 2015. s. 110.

⁷⁴ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 326.

⁷⁵ ŠTAMPACH, Odilo Ivan. *Přehled religionistiky*. Praha: Portál, 2008. s. 52.

⁷⁶ Obyvatelstvo podle náboženské víry a pohlaví podle sčítání lidu v letech 1932, 1930, 1950, 1991. 2001, 2011. www.czso.cz [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20548149/4032130118.pdf/e161cf74-4650-424c-b276-154bdcd6ec31?version=1.0>

⁷⁷ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 26.

⁷⁸ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedinice a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 31.

⁷⁹ *Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny* [online]. [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <http://www.harekrsna.cz>

⁸⁰ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 326.

Benešov. Vegetariánskou restauraci provozovanou hnutím můžeme nalézt i v Brně na Mendlově náměstí a nese název Gopál.⁸¹

3.2 Scientologická církev

S touto nábožensko-psychoterapeutickou skupinou se můžeme setkat také pod názvy Scientologie nebo Dianetika. Jejím zakladatel je americký spisovatel převážně science-fiction knih, který se narodil v roce 1911, zemřel v roce 1986 a jmenoval se Lafayette Ronald Hubbard. Mezi jeho sci-fi knihy patří například *Děs*, ale v roce 1950 vyšla jeho nejznámější kniha *Dianetika – moderní věda o duševním zdraví*. Podle knihy může člověk získat plnou kontrolu nad svými duševními schopnostmi a tímto způsobem se osvobodit.⁸²

„Scientologická církev je jednou z organizací, založených na tzv. dianetice, kterou její praktikanti považují za „technologii duchovního léčení“, a na scientologii, kterou nazývají „aplikovanou náboženskou filozofii“.“⁸³

Hubbard svými teoriemi prvně spíše šokoval veřejnost, která ho nepřijala. Probudilo to v něm nenávist k psychologům a psychiatrům a vytvořil Občanskou komisi za lidská práva (CCHR), která působí i u nás. Tato komise sbírá a zaznamenává svědectví o zločinech, které způsobila psychiatrie a má za úkol poštvat veřejnost proti psychiatrickým metodám.⁸⁴

Nejprve začala vznikat tzv. Dianetická centra, která využívala psychoterapeutických metod, ale na základě Hubbardových teorií. Byli však neustále kritizováni, měli problémy s výrobou, distribucí a aplikací vlastních léčiv a chtěli dosáhnout určitých daňových výhod. Asi proto vznikla v roce 1955 Scientologická církev. Tato změna proběhla nesmírně rychle. Vedoucí center se převlékli do kněžských talárů, byly zřízeny kaple, Hubbard vydal pokyny, jak provádět různé obřady a svátosti a za symbol byl přijat kříž.⁸⁵

Podstatou učení je analytická a reaktivní mysl. Analytická mysl je plná všech prožitků a vjemů, které můžeme vyvolat vědomě. Naše potíže, které mají příčinu v negativních vzpomínkách, můžeme objevit díky mentálnímu tréninku. Potíží, které tyto vzpomínky způsobily, se zbavíme tak, že si ony vzpomínky vybavíme a odreagujeme je.

---

⁸¹ *Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny* [online]. [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <http://www.harekrsna.cz>

⁸² DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence „nových náboženských hnutí“: vliv „nových náboženských hnutí“ na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 38.

⁸³ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 258.

⁸⁴ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 66.

⁸⁵ Tamtéž, s. 66–67.

Důsledným tréninkem dokážeme přijít až do stádia, v němž jsme schopni proniknout i do životů minulých a zjistit důvody traumat současných.⁸⁶

Opakem myslí analytické je mysl reaktivní, která je nevědomím, v němž jsou uloženy záznamy tělesných i duševních bolestí, které zabraňují úspěšnému fungování analytické myslí. Reaktivní mysl je plná negativní energie, kterou zapříčinily negativní zážitky jako bolest, strach, smutek nebo ztráta. Tyto jevy nám mohou způsobit mnoho problémů a nemocí.⁸⁷

Dianetika je nástrojem k odstranění této záporné energie pomocí speciálních dianetických metod jako je například Auditing. Jedinec přijde do dianetického centra, kde vyplní tzv. Oxfordský test osobnosti. Testem provází vyškolený auditor, který pomocí otázek a přístroje E-metru hledá onen negativní zážitek. Jedinec je při tom většinou v lehké hypnóze. Auditovaná osoba potom tento nalezený záporný zážitek po dobu až tří hodin opakuje, snaží se do něj vžít, prožít ho znovu a postupně začíná věřit jeho pravdivosti. Auditor si dělá po celou dobu výzkumu poznámky, které následně, společně se zážitkem jedince, archivuje. Celý proces však může jedinec prožívat velmi těžce a být v nebezpečném psychickém stavu. Po skončení se většinou dostaví euforie, která je chápána jako „odauditování“. Zkoumaná osoba je připravena problém nechat za sebou a v dalším setkání se věnovat problému novému.⁸⁸

Tato metoda však může být velmi nebezpečnou. Auditovaný se může stát po čase na auditingu závislý a začne vyhledávat další problémy a strachy ve své minulosti a hlavě. Bojí se totiž, že když proces přeruší, problémy se vrátí. Toto je mu i vštěpováno ze všech stran, proto jedinec po čase uvěří, že jediné bezpečí a přátelství najde u členů Scientologické církve a vše ostatní je pro něj nebezpečné.⁸⁹ Během auditování totiž zjistí, že za většinou jeho problémů stojí jeho nejbližší okolí, izoluje se tedy od něj a uzavírá se jen v okruhu přátel z řad scientologů. I proto je opuštění církve tak obtížné. Nepomáhá tomu ani strach z možného zveřejnění osobních údajů člena, když se rozhodne odejít.⁹⁰

Jádrem Scientologické církve je učení o tzv. thétanu, který můžeme chápat jako jakousi duchovní podstatu jedince, kterou obklopuje materiální tělo. Thétan vytváří energii,

---

⁸⁶ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 38–39.

⁸⁷ Tamtéž, s. 39.

⁸⁸ Tamtéž.

⁸⁹ Tamtéž.

⁹⁰ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 68.

hmotu, prostor a čas. Sám o sobě je však v těle pasivní a začne se uvolňovat pouze, když jedinec uplatňuje dianetický program.⁹¹ Původně byl thétan jakousi duchovní bytostí, která sestoupila na zem a po cestě na sebe nabalila spoustu problémů a zcela zapomněla na svůj božský původ. Každá člověk v sobě thétana má, což znamená, že každý člověk má božský potenciál. Dianetika slibuje naprosté rozvinutí tohoto potenciálu.⁹²

Začínající scientolog se nazývá preclearem a jeho cílem je dostat se do stádia clear. Díky auditingům se ocitá na Mostě k úplné svobodě a jakmile dostatečně uvolní zábrany, dostane se do stádia clear, v němž je svobodnou bytostí. Tento postup je cílem scientologie. Nastává stádium operujícího thétanu. Jedinec je svobodný a nezávislý na prostoru a času. Realizuje se jeho plný duchovní potenciál a je zcela imunní proti vnějším vlivům a chorobám. Cílem scientologie je tedy učinit lidi více šťastnými, schopnými a obecně povýšit jejich duševní úroveň.⁹³

V knize *Dianetika* lze nalézt několik základních tvrzení, kterých se členové drží a pokládají za platné. Hubbard svým způsobem překopal Darwinovu vývojovou teorii, která mluví o všeobecné tendenci živých tvorů k přežití, na svou teorii, z níž utvořil psychologický imperativ „Přežij!“. Přežití se stává cílem lidského konání. Tento cíl je však postaven na striktním individualismu.⁹⁴

Dalším cílem je nesmrtelnost, která se dá nazvat cílem absolutním. Kniha je plná psychologických pojmů, které jsou však vytrženy z kontextu. Plnily funkci pouze teorií a hypotéz, Hubbard je však prezentuje jako závazné závěry. Takovýchto teorií a pravidel je v knize mnoho. Dianetika je vydávána za vědeckou disciplínu, která má duchovní přesah. Jejím cílem není objektivně informovat, ale přesvědčit s pomocí emočního nátlaku. Hubbard mísí mnoho autorů a směrů, většinou však necituje, pouze názory buď kritizuje nebo prezentuje za své. Například kritizuje psychoanalýzu, ale přisvojil si její základní poznatky a pojmy, kterým dal pouze jiný název a zjednodušil myšlenky. Freud přišel s nevědomím, Hubbard to nazývá bezvědomím, reaktivní mysl je přejmenována z potlačených obsahů a clearing je posunutý význam pro katarzi.⁹⁵

---

⁹¹ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 40.

⁹² VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 67.

⁹³ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 40.

⁹⁴ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 74.

⁹⁵ Tamtéž, s. 74–75.

Církev pořádá mnoho různých kurzů, které na sebe postupně navazují a se stoupáním roste i cena. Klienti mohou kurzy buď platit nebo si je odpracovat například roznášením letáků nebo auditováním, pokud má jedinec již absolvovaný kurz, kde se to naučil.⁹⁶

Scientologickým symbolem je nejčastěji kříž, který má vzbuzovat dojem církve. Pravda je však taková, že tento kříž má původ v Hubbartově etapě života, v níž se přikláněl k esoterismu a satanismu.⁹⁷ Hubbard byl v roce 1946 členem lóže O.T.O. v Pasadeně.⁹⁸ Osm konců křížů symbolizuje osm dynamik života, které vyznává scientologie. Symbolem dianetiky je zase trojúhelník, který připomíná písmeno delta. Růst symbolizují jeho čtyři silné pruhy a život symbolizují pruhy tenčí.⁹⁹ Na dianetická centra jsou posílány příkazy Hubbartovy kanceláře, které se staly hlavním materiálem církve.¹⁰⁰

Další působení Scientologie ve společnosti je realizováno pomocí jakýchsi nenápadných firem, jakými jsou u nás například Business Success nebo Bernhard Schmitt. Tyto firmy nabízejí různým podnikům Hubbartovy metody a administrativní technologie. Nejprve firmy využívají úvodních komunikačních kurzů nebo kurzů o organizaci práce, po navázání spojení jsou nabídnuty významně postaveným jedincům ve firmě i auditingy. Mnohdy tedy Scientologie nabírá nové členy tímto způsobem. Podniky, v nichž se podařilo uchytit scientologům se spojují s mezinárodní organizací WISE, která je Světovým ústavem scientologických podniků.¹⁰¹

Scientologie proniká do širší oblasti veřejnosti i díky tzv. purifu, který můžeme chápat jako jakýsi očišťovací program. Jedná se o velmi drahou službu, která má za cíl očistit jedince od jedů, které se během jeho života údajně nahromadily v těle. Tyto jedy způsobují neustálou únavu a nižší pracovní výkon. Očišťovací program se realizuje skrze intenzivní saunování, užívání niacinu a pravidelný jogging. Také užíváním B-vitaminu, který je většinou vyráběn scientologickou firmou. Na purifu založila Scientologie i svou protidrogovou aktivitu Narconon, kterou se snaží získat důvěru a podporu veřejnosti.¹⁰²

---

⁹⁶ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 40.

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 67.

⁹⁹ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004., s. 260.

¹⁰⁰ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010, s. 40.

¹⁰¹ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 68.

¹⁰² Tamtéž.

Náboženský charakter Scientologie je však mnohými výrazně zpochybňován. Je totiž využit pouze tehdy, když se to společnosti hodí. Zájemci o dianetické metody mnohokrát nevědí, že se vlastně jedná o náboženství a ne o vědu.¹⁰³

3.2.1 Scientologie v ČR a SR

Ve světě se odhaduje počet členů na několik set tisíc, v naší republice na několik set.¹⁰⁴ U nás má církev oficiální název Pražská misie Scientologické církve, můžeme se však setkat i s mnoha odlišnými názvy.¹⁰⁵

Centrum dianetiky a scientologie je v Praze v ulici Ďáblická. Další dianetická centra můžeme v Praze nalézt v ulici Soběslavská nebo Jindřišská. Dianetická centra však můžeme hledat v různých koutech republiky. V Brně sídlí v ulici Optátova, V Českých Budějovicích v ulici Lannova, Plzeň má také své centrum v ulici Skrétova a posledním je centrum v Ostravě ve Dvořákově ulici.¹⁰⁶ Na Slovensku jsou scientologické misie v Bratislavě, Košicích, Bánské Bystrici a v Levicích.¹⁰⁷

Podle sčítání lidu v roce 2011 je členů Scientologické církve u nás 374.¹⁰⁸

3.3 Církev sjednocení (moonisté)

Korejce Sun Myung Moon dal vzniknout celosvětovému impériu, jehož jednou z částí je i vlastní církev. Můžeme se setkat s názvy Společenství Ducha svatého pro sjednocení světového křesťanství a sami Moonovi následovníci se spíše označují za Hnutí sjednocení. Moonovým impériem chápeme velké množství organizací, které nejsou na sobě nijak závislé ani společně spjaté, jsou však spojeny se silnou osobností Moona. Jedná se o mnoho výrobních podniků v různých odvětvích, podnikatelská, vědecká, politická, ale samozřejmě i náboženská fóra, média nebo kulturní soubory. Toto společenství má označení církve z jednoho zásadního důvodu, kterým je přesvědčení lidí o tom, že Sun Myung Moon je opravdový mesiáš.¹⁰⁹

---

¹⁰³ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 67.

¹⁰⁴ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 40.

¹⁰⁵ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 69.

¹⁰⁶ *Scientologie* [online]. [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <http://www.scientologie.cz>

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ Obyvatelstvo podle náboženské víry a pohlaví podle sčítání lidu v letech 1932, 1930, 1950, 1991, 2001, 2011. www.czso.cz [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20548149/4032130118.pdf/e161cf74-4650-424c-b276-154bdcd6ec31?version=1.0>

¹⁰⁹ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 43.

Moonovi se údajně zjevili v Koreji v roce 1936 Mohamed, Buddha a Ježíš Kristus. Hovořil s nimi a na tomto základě založil svůj náboženský systém, který roku 1957 shrnul do knihy *Božský princip*. Bůh je autoritou, která touží po naplnění ideálu pravé rodiny. Byl však několikrát zklamán, nejprve Evou a Adamem a následně i Ježíšem, kterého lidé ukřižovali dříve, než se stihnul oženit a vytvořit pravou rodinu. Bůh tedy hledal další dva tisíce let, aby našel někoho, komu se tento nelehký úkol podaří. Nakonec našel právě Moona společně s jeho druhou manželkou (některé prameny uvádí čtvrtou) Hak Ja Han. Členové církve považují tento pár za Pravé rodiče.¹¹⁰

Nejprve však založil Moon v roce 1946 Církev širého moře a začal kázat své myšlenky. Mezi léty 1946 a 1950 byl vězněn v komunistické Koreji. V těchto dobách pramení jeho výrazný antikomunismus. Sám sebe popisuje jako mučedníka, některé prameny však hovoří, že byl vězněn za cizoložství a bigamii.¹¹¹

Církev rozlišuje tři základní principy. Prvním je princip stvoření, který nám říká, že Bůh stvořil svět dle obrazu svého a jeho touhou je naplnění ideálu rodiny a vznik království Božího na zemi. Druhým je princip pádu. Plán Boha na pravou rodinu a království na zemi byl zmařen Adamem a Evou. Eva měla poměr s Luciferem, který se jí zjevil v hadí podobě. Druhého Adama představoval Ježíš, rodinu se mu však také nepodařilo založit. Otevřel však alespoň cestu duchovnímu spasení. Boží princip byl ale naplněn jen z části, poněvadž materiální sféře vládne stále Satan. Posledním principem je princip obnovy, v němž Bůh seslal na zem třetího Adama, kterým je právě mesiáš Moon.¹¹²

Noví členové jsou většinou mladí studenti vysokých škol, kteří přijmou pozvání od sympatických a usměvavých moonistů do tzv. Studijních center. Adepti mnohdy nemají tušení, že to je jakkoliv spojeno s vírou, účastní se seminářů a přednášek, které přinášejí mnoho zajímavých informací a snaží se vysvětlit důvody vzniku bídy a vyřešit problémy aktuálního světa. Na pozadí těchto aktivit se však děje velmi významná činnost, které se říká bombardování láskou. Potencionální nový člen je zahrnut lichotkami a pozorností, díky níž má větší tendenci všemu věřit. Po čase začne toužit do takové studijní skupiny také patřit.¹¹³

---

¹¹⁰ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 43.

¹¹¹ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 83–84.

¹¹² DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 26–27.

¹¹³ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 43–44.

Jedinec je postupně připravován na okamžik, kdy se dozví o mesiáši Moonovi. Musí ho přijmout společně s jeho manželkou za své Pravé rodiče. Opravdoví rodiče jsou jen biologičtí a patří do satanského systému. Vstupní rituál do církve je svatba s partnerem, kterého pro něj vybral nadpřirozeným způsobem sám mesiáš. Z pravidla se jedná o dva lidi jiné rasy nebo alespoň národu, poněvadž cílem je vytvořit rasu novou, která vznikne pod mesiášovou vládou. Partneři se poprvé seznámí až během obřadu nebo bezprostředně před ním.¹¹⁴ Obecným znakem sekt je láska k organizaci a strach ze světa mimo ni. Toto jsou velmi silné emoce, proto lidé často propadají úplné podřízenosti sektě. Nováčci, kteří jsou zahrnuti láskou, se cítí šťastnější než kdykoliv před tím. Tomuto jevu se říká pseudopocit a v Moonově hnutí se projevuje například právě tím, že členové opravdu bezmezně věří, že chtějí a budou milovat partnera, kterého jim reverend Moon přidělí.¹¹⁵

Po obřadu žijí páry ještě nějakou dobu odděleně. Během této doby je prověřována oddanost církvi. Provádějí tzv. fundraising, což je jakési získávání peněz pod různými záminkami včetně podomního prodeje.¹¹⁶ Celý jejich život se stává svázaný s impériem Moona. Bezplatně pracují v jeho továrnách, nabírají další členy nebo se starají o organizaci společenství.¹¹⁷ Aby mělo dítě manželů čistou krev, není doporučován pohlavní styk dříve než po třech letech manželství.¹¹⁸

Mnoho členů církve u sebe neustále nosí svatou sůl. Touto solí si posypávají jídlo na znamení očisty. Pokud tráví noc mimo církevní společenství, solí posypou i své okolí a následně otevřou dveře a okna, aby vyhnali zlé duchy.¹¹⁹

Bohoslužby se konají většinou každou neděli a jsou zahájeny i ukončeny modlitbou a zpěvem. Při bohoslužbách sedí muži vpravo a ženy vlevo. Krátkou modlitbu se modlí každý člen i před jídlem, když usedne do nějakého dopravního prostředku nebo před nějakou významnou akcí.¹²⁰

---

¹¹⁴ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 44.

¹¹⁵ REMEŠ, Prokop. Mentální programování jako průvodní jev nového sektářství. *Religio: revue pro religionistiku* [online]. 1994, 2(1) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4475. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/124660/2_Religio_2-1994-1_5.pdf?sequence=1

¹¹⁶ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 44.

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 85.

¹¹⁹ Tamtéž.

¹²⁰ Tamtéž.

3.3.1 Církev sjednocení v České republice

Stoupenci zakládají mnoho organizací, které nemají většinou na první pohled nic společného s jejich vírou a hlásají hesla o míru, pokroku nebo rodině. Pod těmito ideály pořádají řadu konferencí. K účasti na konferencích jsou prestižně i finančně motivovány špičky ve svých oborech. Mohou se sjet umělci, vědci, politici a lidé, kteří výrazně ovlivňují veřejné mínění, což mohou být lékaři, učitelé nebo novináři. V naší republice jsou nejaktivnější organizace Federace žen za mír ve světě, Federace rodin za mír ve světě, Akademie profesorů za světový mír nebo studentská organizace CARP.¹²¹

Moonisté však neusilují jen o cíle duchovní. Svě zásady prosazují i v průmyslu, obchodu a podnikání. Na prvním místě je zájem o zákazníka a kvalita výroby. Mají velmi pestrou podnikatelskou činnost od výroby součástek až po zbraně. Zpracovávají i med, nealkoholické nápoje a ženšenový čaj.¹²²

V letech 1997 a 1998 se moonisté u nás pokusili o oficiální registraci církve pod názvem Společenství Ducha svatého pro sjednocení světového křesťanství, to se však nepovedlo. Několik českých členů mělo mezi léty 1998 a 2001 i světové festivaly, které vedla Federace rodin za světový mír a sjednocení. U nás je činná i dětská organizace HARP, na prevenci AIDS se zaměřuje zase organizace Free Teens.¹²³

Hnutí má odhadem několik set tisíc členů po celém světě. V České republice by to mělo být několik málo set. Hlavní ústředí můžeme hledat v Praze 3 v Žerotínově ulici.¹²⁴ Před rokem 1989 činil počet členů u nás třicet až padesát osob. Po roce 1989 však vzrostl až na 250. Nyní dochází k výraznému poklesu, což potvrzují jak sami členové, tak i statistiky.¹²⁵ V roce 2011 se k hnutí přihlásilo jen 65 občanů ČR.¹²⁶

---

¹²¹ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt.* Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 85.

¹²² Tamtéž.

¹²³ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství.* Praha: Portál, 2004. s. 114.

¹²⁴ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás.* Praha: Dingir, 1998. s. 45.

¹²⁵ KALENDA, Jan a Dušan LUŽNÝ. Čeští stoupenci reverenda Moona z hlediska teorie racionální volby. *Religio: revue pro religionistiku* [online]. 2014, 21(2) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4475. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/129668/2_Religio_21-2013-2_4.pdf?sequence=1

¹²⁶ Obyvatelstvo podle náboženské víry a pohlaví podle sčítání lidu v letech 1932, 1930, 1950, 1991. 2001, 2011. www.czso.cz [online]. [cit.2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20548149/4032130118.pdf/e161cf74-4650-424c-b276-154bdcd6ec31?version=1.0>

3.4 Satanismus

Satanismus je velmi komplikovaný náboženský fenomén. Hnutí má nejednotné myšlenky a učení, cíle se také v mnohém různí. Všem satanistickým skupinám je však společný protest a vzdor.¹²⁷ Satanismus je velmi mnohotvárný, skupiny nebo jednotlivci nemají společnou ani posvátnou knihu ani vůdce, častokrát nesdílí ani společnou víru v existenci satana.¹²⁸

Satan je označován otcem hříchu a zobrazuje zlo a špatnost. Jeho jméno původně pochází z hebrejštiny a znamená zářivá hvězda. V latinském překladu Bible se setkáme se jménem Lucifer, které znamená světloňoš.¹²⁹ Můžeme se ale setkat i s původem ze slova sátán, které znamená protivník nebo odpůrce.¹³⁰

Nejstarší je satanismus náboženský, který má své kořeny ve středověku. Jednalo se o jakési náboženství vzdoru, které se projevovalo jak esoterismem, tak čarodějnictvím.¹³¹

Dějiny novověkého satanismu se začaly rozvíjet v 17. století ve Francii. Společnost byla v úpadku, lidé nahrazovali víru esoterismem, pověrami a magií. V roce 1680 byla v Paříži upálena organizátorka satanistických akcí Kateřina Deshayesová. Dále bylo zatčeno 367 osob, z nichž bylo nakonec odsouzeno 74.¹³² Kateřinu Deshayesovou navštěvovala i milenka krále Ludvíka XIV. Francuise Athénaisová, která se snažila o znovuzískání královy lásky. Nepodařilo se jí to, a tak se pokusila Ludvíka otrávit.¹³³

K výraznému oživení satanismu došlo v 18. a 19. století. Zasloužil se o to zejména anglický básník a spisovatel Aleister Crowley, který žil v letech 1875 až 1947. Napsal několik spisů s tematikou okultismu a svou nauku nazýval magick. V roce 1898 vstoupil do Řádu Zlatého úsvitu a v roce 1904 napsal *Knihu zákona* údajně na základě toho, že jej navštívil anděl Závaz. V díle byl formulován základní princip satanismu, tedy dělej to, co

---

¹²⁷ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 36.

¹²⁸ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 63.

¹²⁹ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 36.

¹³⁰ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 168.

¹³¹ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 63–64.

¹³² DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 36–37.

¹³³ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 169.

chceš ty, to je celý zákon.¹³⁴ Toto pravidlo bylo základem pro náboženství Thelema, které znamená v překladu vůle a Crowley je jeho zakladatelem.¹³⁵

Crowley se také angažoval od roku 1912 v německé tajné společnosti Ordo Templi Orientis (O.T.O.). V roce 1920 založil na Sicílii Opatství Thelema, které však nechal zrušit Mussolini. Crowley byl vyhnán ze země, magii a satanismu se však věnoval do konce života.¹³⁶ Byl nesmírně kontroverzní osobností. „[...] v roce 1921 spáril svoji přítelkyni Leah Hirsigovou s kozlem, kterému během orgasmu podřízl krk, čímž údajně osvobodil značné množství vesmírné energie.“¹³⁷ Někteří lidé považovali Crowleyeho za nejhříšnějšího a nejzvrácenějšího člověka na světě.¹³⁸

Zásadní událost se odehrála 30. dubna 1966, kdy byla založena v San Francisku První církev Satanova. Založil ji následovník Crowleye Anton Szador LaVey, který se narodil v roce 1930 a zemřel v roce 1997. Napsal také knihy *Satanská bible*, *Dokonalá čarodějka* a *Satanské rituály*. V dílech celkově shrnul učení Satanovy církve a chápal satanismus jako absolutní svobodu vůle a kritizoval jakékoliv její omezení. LaVey odmítnul násilí, krvavé rituály a sexuální orgie.¹³⁹ Zajímavostí je, že si LaVey zahrál i v několika hororech včetně Polanského filmu *Rosemary má děťátko*.¹⁴⁰

Satanská bible se skládá ze čtyř základních částí. První je *Knihy Satanova*, druhá *Knihy Luciferova*, třetí *Knihy Belialova* a čtvrtá *Knihy Leviathanova*. Část knihy je většině lidí nesrozumitelná, poněvadž je údajně psána v tajném enochiánském jazyce. Další část popisuje tzv. satanskou morálku, která opěvuje silné a zatracuje slabé nebo vybízí k ukájení choutek a k tomu, abychom žili jako volná zvířata a těšili se z radostí těla.¹⁴¹

Církev satanova pořádá obřady, které mají spíše psychotherapeutický charakter. Cílem je nalezení přirozenosti, sebevědomí a sexuální svobody. Jedinci se musejí odpoutat od

---

¹³⁴ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 37.

¹³⁵ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 234.

¹³⁶ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 37.

¹³⁷ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 234.

¹³⁸ Tamtéž.

¹³⁹ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 37.

¹⁴⁰ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 233.

¹⁴¹ Tamtéž.

pokrytectví okolní společnosti.¹⁴² Nebezpečí satanismu, který je nábožensky motivován, byla ukázána například v roce 1969 hromadnou vraždou sedmi lidí, kterou měl na svědomí Charles Manson a jeho kult.¹⁴³

„[...] *Satan znamená ukájení choutek, nikoli odříkání, Satan znamená všechny hříchy, jelikož ty vedou k fyzickému, mentálnímu nebo emočnímu uspokojení.*“¹⁴⁴ S těmito LaVeyovými názory souzněl například Steven Hurd, který byl v roce 1970 obžalován z kanibalismu a rituální vraždy nebo Francisco Futer, který týral a pohlavně zneužíval děti.¹⁴⁵

V roce 1971 se část Církve satanovy osamostatnila a pod vedením Terryho Taylora vznikla Satanská ortodoxní církev nethilského ritu. Členové věří, že je satan nejvyšším nositelem moci a poznání.¹⁴⁶

V dnešní době se satanismus projevuje převážně odmítavým postojem k západní křesťanské civilizaci. Mezi hlavní svátky satanské církve můžeme zařadit Halloween, který se slaví 1. 11.–2. 11. a Valpuržinu noc, která probíhá z 30. 4. na 1. 5. a je spojena s příchodem jara. Členové kladou velký význam i svým narozeninám.¹⁴⁷

Náboženský satanismus je charakteristický uctíváním satana jako existující duchovní bytosti. Uctíváči věří, že jim dá sílu a podporu v různých životních situacích. Tito lidé mohou provádět i řadu rituálů včetně krvavých obětí. V České republice se již našly několikrát oltáře, na nichž byly kostry malých zvířat. Uctíváči tohoto typu bývají mnohdy lidé s psychopatologickými sklony, kteří nedokáží zlu ve světě čelit jinak než se s ním identifikovat.¹⁴⁸

---

¹⁴² VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 170.

¹⁴³ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 37.

¹⁴⁴ GROMBÍŘÍK, Martin. *Satanismus*. Praha: Oliva, 1997. s. 15.

¹⁴⁵ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 37.

¹⁴⁶ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 234.

¹⁴⁷ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 38.

¹⁴⁸ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 64.

Satanismus ale nemusí být typicky náboženským jevem. Ve společnosti, která je však silně nábožensky založena, bude protest proti ní v rukou satanistů mít náboženský charakter.¹⁴⁹

Mnohem více zastoupeny jsou skupiny satanistů, kteří v satana častokrát ani nevěří, tvrdě však protestují proti křesťanské morálce, kterou považují za slabošskou a pokryteckou. Prosazují víru v člověka, který není ničím spoután a je mu vše dovoleno. Hlásají egoismus a odplatu místo odpuštění. Satan je pouze symbolem jakési volnosti a změny zaběhnutých konvencí.¹⁵⁰

První skupina v satana věří, druhá většinou ne a třetí o něm příliš neuvažuje. Touto skupinou jsou většinou mladí lidé, kteří se snaží vytvořit novou kulturu zavrnutím tradičních hodnot dobra, života a krásy. Ve svých uměleckých dílech staví do popředí témata smrti, krve, hnusu a podobně. Velmi častým uměleckým médiem, které se tímto zabývá, je metalová hudba. Cílem těchto satanistů je převážně provokace společnosti, kterou chtějí šokovat. To se projevuje například typickými oděvy, symboly nebo mnohdy i vandalským chováním.¹⁵¹

Mezi symboly satanismu patří pentagram, který bývá otočen hrotem dolů, číslo 666 nebo tvář kozla. Někdy se používá i tzv. Neronův kříž, který je otočen vzhůru nohama.¹⁵²

Počet členů lze těžko vyčíst, poněvadž spolu ani příznivci ani skupiny nekomunikují.¹⁵³ Církev satanova má však odhadem několik tisíc členů. Roku 1991 byla *Satanská bible* přeložena i do češtiny, a ještě téhož roku byla založena v Brně pobočka Církve satanovy. Pobočka vznikla pod vedením Jiřího Valtra, který je kapelníkem skupiny Root. Členů Církve satanovy je u nás asi sto a komunikují s veřejností skrze poštovní schránku 28 na poště v Brně 16.¹⁵⁴ Dalším známým satanistou u nás je výtvarník a hudebník Vincent Venera. Střediskem satanistů u nás je údajně hospoda Na Slamníku v Praze-Bubenči.

---

¹⁴⁹ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 168.

¹⁵⁰ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 64.

¹⁵¹ Tamtéž.

¹⁵² DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010, s. 38.

¹⁵³ Tamtéž.

¹⁵⁴ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 170–171.

3.4.1 První Česko-Slovenský Chrám Církve Satanovy

První Česko-Slovenský Chrám Církve Satanovy je organizace, která vznikla na území České republiky z První Česko-Slovenské Církve Satanovy. Tento proces započal již výše zmíněný Jiří Valter, který oznámil v časopisu *The Abyss*, že česká organizace přerušuje veškeré kontakty s *The First Church Of Satan* v USA. Po rezignaci Jiřího Valtra, který zastával vedoucí pozici ve spolku, se vedení ujala tzv. Rada Třinácti.¹⁵⁵

Organizace byla založena 30. 4. 2005, což je den jednoho z největších svátků satanistů – Valpuržina noc. Organizační a světské aktivity tedy zajišťuje Rada Třinácti, o aktivity duchovní a magické se starají pro změnu kněží Chrámu. První Česko-Slovenský Chrám Církve Satanovy má hlavní sídlo v Praze. Tam se nachází Templ, což je největší pobočka církve. V čele Templu stojí Pavel Brndiar. Další významný Templ vede Petr Krabs a můžeme jej nalézt v Rakovníku.¹⁵⁶

Pokud se chce jedinec stát členem této církve, musí být starší 18 let, musí mít čistý trestní rejstřík a absolvovat ústní pohovor. Za členství je nutné složit poplatek 1000 Kč.¹⁵⁷

Zajímavostí je, že organizaci můžeme nalézt i na platformě Instagram, kde funguje pod uživatelským jménem *cirkev.satanova*. Můžeme se tam dočíst tipy na různé knihy, filmy, rozhovory, reportáže se členy církve nebo fotografie z oslav a rituálů.¹⁵⁸

3.5 Ufologie

Ufologii rozlišujeme vědeckou a náboženskou. Vědecká ufologie předpokládá existenci mimozemské civilizace a mimozemský původ některých objektů, které se objevily na naší planetě (např. trosky neznámého objektu v oblasti města Roswell v USA v roce 1947). Snaží se o získání dostatečného množství důkazů, které by tento předpoklad mohly potvrdit. Náboženská ufologie je však o existenci mimozemšťanů přesvědčena a spojuje s nimi úzce i svůj duchovní život.¹⁵⁹

Oba proudy jsou úzce spjaty a mohou se navzájem ovlivňovat. Vědecká ufologie bývá dnes často spojována s oblastí psychotroniky a snaží se hledat vysvětlení a důkazy o působení mimozemšťanů. Jejím zájmem mohou být kruhy v obilí a objasnění jejich vzniku

---

¹⁵⁵ *První Česko-Slovenský Chrám Církve Satanovy* [online]. [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <http://cirkev Satanova.cz>

¹⁵⁶ Tamtéž.

¹⁵⁷ Tamtéž.

¹⁵⁸ *Instagram* [online]. [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/cirkev.satanova/?hl=cs>

¹⁵⁹ SCHLICHTSOVÁ, Jitka. Ufologie má více tváří. *Dingir* [online]. 2020, 2. 7. 2020 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2020/07/ufologie-ma-vice-tvari>

nebo různá tajemná místa jako bermudský trojúhelník. Nejznámějšími jmény v oblasti vědecké ufologie jsou Erich von Däniken, Zecharia Sitchin, Michael Hesemann a Arthur C. Clarke.¹⁶⁰

Ufologie náboženská se ve světě nechvalně proslavila zejména v souvislosti se dvěma případy pokusu o skupinovou sebevraždu. V roce 1997 zemřelo 39 členů Nebeské brány, kteří „odložili“ svá těla za účelem přechodu do vyšší duchovní úrovně. V roce 1998 se tragickému konci stihlo zamezit, policie zasáhla v čas a zabránila 33 členům Centra největší Isis v pozření jedu.¹⁶¹

Část náboženské ufologie v sobě obsahuje i učení Scientologie. Ta hovoří o kosmickém původu bytostí thétanů, které jsou uvnitř každého člověka.¹⁶²

V českém prostředí se začaly skupiny badatelů vědecké ufologie tvořit po roce 1989. Největší a nejvíce aktivní organizací, která sdružuje zájemce o UFO, ale i paranormální jevy obecně je Klub Psychotroniky a UFO (KPUFO). Tento klub vznikl potom, co se rozpadla Československá archeoastronautická asociace. KPUFO má mimo Českou republiku pobočku také na Slovensku nebo v Peru. Československá archeoastronautická asociace byla sice v roce 2009 obnovena, oficiálně však spadá pod KPUFO. Dalšími spolky u nás jsou spolek FFC, projekt Záře nebo klub Záblesk. Časopisy, které se zabývají danou tematikou jsou WM magazín *Skryté skutečnosti*, *Magazín 2000 záhad* nebo *Záhady života*.¹⁶³

Vědecká ufologie má tedy blízko k psychotronic, náboženská ufologie je zase ovlivněna křesťanstvím, spiritismem a hnutím Nového věku. Zásadní vliv má metoda tzv. channelingu, což je komunikování s bytostmi z duchovního světa. Těmito bytostmi chápeme například Ježíše Krista, Buddhu nebo různé duchy. Channeling s mimozemšťany je nazýván kontaktérství. Nejznámějšími českými kontaktéry je Ivo A. Benda a Jana Kyslíková.¹⁶⁴

3.5.1 Vesmírní lidé

Zakladatelem skupiny, která si později začala říkat Vesmírní lidé, je Ing. Ivo A. Benda, který se narodil v roce 1961 v Olomouci. Od poloviny devadesátých let spolupracuje s tzv.

---

¹⁶⁰ SCHLICHTSOVÁ, Jitka. Ufologie má více tváří. *Dingir* [online]. 2020, 2. 7. 2020 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2020/07/ufologie-ma-vice-tvari>

¹⁶¹ Tamtéž.

¹⁶² Tamtéž.

¹⁶³ Tamtéž.

¹⁶⁴ Tamtéž.

Vesmířany a šíří jejich myšlenky a názory na naši planetě, zejména tedy v České republice.¹⁶⁵

Nejvíce se dorozumívá s duchovní bytostí Aštarem Šeranem, který je velitelem Velké Vesmírné flotily, která čítá 10 milionů lodí a velitelství na Vesmírné stanici Share. Písmeno „A“, které má Benda ve jméně, znamená právě Aštar. Dále komunikuje se Stvořitelem, Prvotním Stvořitelem nebo Plejád'any. S Bendovou skupinou je v kontaktu i Semjas z Plejád, který údajně již delší dobu odebírá vzorky na Zemi. Benda dokáže být v kontaktu s Vesmířany neustále díky tomu, že mu na jedné z vesmírných lodí voperovali sedmou šroubovici DNA, díky níž se mu otevřela sedmá čakra, která je nutná pro komunikaci.¹⁶⁶

Aštar Šeran má údajně 28 000 let, ale jeho tvář vypadá jako tvář 18letého průměrného pozemšťana. Má ženu Ester a syna Izáka, miluje všechny pozemšťany a rád s nimi bude spolupracovat. Dříve spolupracoval i s Atlantskou civilizací. Vyzařuje z něj láska, moudrost, pokora a trpělivost a objetí s ním je jedinečný zážitek, který vede až k pláči.¹⁶⁷

V roce 1997 vydal Benda svou knihu *Rozhovory s poučením od mých přátel z Vesmíru*, kterou prý nabourává marketingový plán temných sil na planetě Zemi. Také přímo uvedl podmínky nutné pro spojení s Vesmírnými lidmi, čímž způsobil masové spojování lidí s Vesmířany. V roce 1999 vyšel druhý díl knihy.¹⁶⁸ Původně se jednalo o 37 zpráv od vesmírných přátel, dnes tato poselství čítají okolo 3000 rozhovorů v deseti svazcích.¹⁶⁹ Úplně první Bendův rozhovor proběhl údajně 7. 9. 1997 v 10:30 hodin v Šumperku.¹⁷⁰

Na základě informací z knihy vznikla Olomoucká mírová skupina, která čítala asi 10 lidí, kteří se začali věnovat kontaktérství i sami. Pořádali vlastní přednášky a scházeli se v čajovnách nebo v lese. V roce 1998 vydali vlastní knížku o svých zkušenostech *Poselství*

---

¹⁶⁵ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 261.

¹⁶⁶ Tamtéž, s. 261.

¹⁶⁷ *Vesmírní lidé* [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: http://vesmirni-lide.cz/default_cz.htm

¹⁶⁸ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 261–262.

¹⁶⁹ SCHLICHTSOVÁ, Jitka. Ufologie má více tváří. *Dingir* [online]. 2020, 2. 7. 2020 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2020/07/ufologie-ma-vice-tvari>

¹⁷⁰ HAVICKÁ, Kateřina. Ivo A. Benda zvěstoval lásku Vesmírných lidí, dnes krmí ptáky na Slovensku. *Idnes* [online]. 2017, 1. 1. 2017 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/sekty-kulty-mesiasi-ivo-benda-astar-seran-vesmirni-lide.A161203_140049_zahranicni_kha

Olomoucké mírové skupiny. Časem se však začali rozcházet s názory a učením Benda asi i proto, že se jeho předpovědi o hromadných kontaktech Vesmíranů s lidmi stále nenaplnovaly. Skupina se po čase rozpadla stejně jako skupiny v Praze, Těšíně nebo Jeseníkách. Benda to odůvodnil jako výsledek rafinovaného působení ještírků.¹⁷¹

Benda získal největší popularitu letákovou akcí v roce 1999, kdy nechal doručit do novinových schránek většiny domácností v ČR materiál s poselstvím o Vesmírných lidech. Benda uvádí, že letáky četlo 3,5 milionů lidí a 33,2 % měli na informace pozitivní ohlas. Jako zdroj těchto informací uvádí „informace od našich přátel“.¹⁷² Letáky informovali lidi o tom, že existuje život i mimo Zemi. V kosmu plují vesmírné flotily, které řídí různí velitelé a žijí bez válek a v harmonii. Obyvatele planety Země mají rádi a chtějí jim pomoci a vymanit je z koloběhu utrpení.¹⁷³

Mezi zla, před kterými Benda varoval, patřila čipová totalita Spojených států, díky níž si chtějí kapitalisté podmanit lidstvo. Tyto čipy se měly údajně ukrývat i v mikrovlnných troubách, mobilech nebo v očkování. Krom petice proti čipování vyšla v roce 2002 petice proti strašidlům, která chtěla, aby se dálkově řízená strašidla vrátila do odpovídajících temných zón vesmíru.¹⁷⁴

Benda pořádá také řadu přednášek v České republice i na Slovensku. Na svých přednáškách tvrdí, že jen díky mimozemským zásahům jsme předešli zániku lidstva. Na dotaz, proč mají mimozemské bytosti raději Čechy než Američany, odpověděl Benda, že vláda USA uzavřela smlouvy s negativními mimozemšťany a ještěry, což naše vlády nikdy neudělaly.¹⁷⁵

Benda hlásal zprvu hrozící apokalypsu a s ní spojenou evakuaci vyvolených osob vesmírnými lidmi na jiné planety. Časem však začal zapojovat prvky západního ezoterismu

---

¹⁷¹ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 262.

¹⁷² Tamtéž, s. 262.

¹⁷³ HAVICKÁ, Kateřina. Ivo A. Benda zvěstoval lásku Vesmírných lidí, dnes krmí ptáky na Slovensku. *Idnes* [online]. 2017, 1. 1. 2017 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/sekty-kulty-mesiasi-ivo-benda-astar-seran-vesmirni-lide.A161203_140049_zahranicni_kha

¹⁷⁴ Tamtéž.

¹⁷⁵ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 262–263.

a křesťanství. Nyní klade největší důraz na osobní transformaci, která je spojena se stravováním podle makrobiotických principů.¹⁷⁶

Následovníků Bendy v dobách jeho největší slávy bylo několik desítek a další desítky byli nezávazní zájemci a posluchači. Po roce 2000 se však začal počet příznivců zmenšovat a Benda se stahoval z veřejného života a v roce 2005 se přestěhoval na Slovensko. Téměř deset let se zcela odmlčel, poslední roky se však opět vrací do veřejného života. V roce 2019 vystoupil v Praze v soukromém klubu Eccentric a je zřejmé, že mnoho svých názorů poupravil. Za nejlepší cestu pro lidstvo považuje učení se od vyspělejších civilizací. Kritizuje současný životní styl v bytech a kancelářích mimo přírodu. Tvrdí, že by lidem měla být rozdána půda a dán základní garantovaný příjem. Díky tomu by člověk nebyl zotročen prací mimo svou zahradu a jeho život by mohl být propojen s přírodou. Lidé by se měli stravovat čistě rostlinnou stravou tak, jak to dělají vyspělé společnosti, z nichž pochází Aštarova nebo Ptaahova flotila. Učení Bendy tedy začalo klást důraz na zdravou stravu a vztah člověka k životnímu prostředí a půdě. Během jeho přednášky nezaznělo ani jednou varování před apokalypsou, zotročení lidstva ještěry nebo čipovou totalitou. Učení bylo tedy striktně omezeno na sdělování dobrých rad o překonání lidských obtíží.¹⁷⁷

Posluchačkou a fanynkou Bendy byla také Jana Kyslíková, která ke kontaktérství přidala aspekt očekávání brzkého konce světa a střetu dobra se zlem. Po přečtení knihy Neale D. Walsche *Hovory s Bohem* pojala přesvědčení, že je vyvolená bytost, jejímž úkolem je porodit druhého Ježíše. Po nenaplněných předpovědích o svém těhotenství se zaměřila na dílo kněze Petra Daniela Frencucha, které spojila s kontaktérstvím a připojila konspirační teorie. Momentálně má několik desítek stoupců, kteří jsou přesvědčeni, že Kyslíková sama je druhým příchodem Ježíše Krista a současně jeho partnerkou a matkou dvojčat, která se mají narodit v jiném vesmíru. Stoupcenci se označují za spolupracovníky Boží rodiny a vtělení vesmíranů na Zemi. Zde svádějí boj se zlými mimozemskými ještěry neboli Pseudotvůrci. Od roku 2019 se Kyslíková se svými následovníky osobně stýká a pořádají společné výlety po České republice. Na výletech „[...] otevírají multidimenzionální mosty a portály a svádějí duchovní boj se zlem.“¹⁷⁸

---

¹⁷⁶ SCHLICHTSOVÁ, Jitka. Ufologie má více tváří. *Dingir* [online]. 2020, 2. 7. 2020 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2020/07/ufologie-ma-vice-tvari>

¹⁷⁷ SCHLICHTSOVÁ, Jitka. Ivo Benda je stále v kontaktu. *Dingir* [online]. 2019, 31. 10. 2019 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2019/10/ivo-benda-je-stale-v-kontaktu/>

¹⁷⁸ SCHLICHTSOVÁ, Jitka. Ufologie má více tváří. *Dingir* [online]. 2020, 2. 7. 2020 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2020/07/ufologie-ma-vice-tvari>

Co se týče označení sekta, nejvýraznější znak, který k tomu vybízí, je nesmírně silná vazba na vůdce. Cokoliv řekne, následovníci přijmou za pravdu. Benda velmi často a přesvědčivě argumentuje na různé otázky a útoky, lidé, kteří zažívají krizová období, lehce přilnou k němu a jeho názorům a začnou věřit velké zkaženosti a špatnosti dnešního světa, jehož jedinou nadějí je pomoc z vesmíru. Jednoduché odpovědi vždy lákali lidi, kteří zažívají kritická období života.¹⁷⁹

3.6 Hnutí Grálu

Hnutí je postaveno na legendách o svatém grálu, což je kalich, z nějž pil Ježíš Kristus během poslední večeře. Tento kalich je údajně ukryt a kdo ho nalezne, ten získá nesmrtelnost. Druhou, původně normanskou legendou, je příběh o rytíři Parsifalovi, který patřil do rytířské družiny krále Artuše. V Německu se legenda těší asi největší oblibě, poněvadž tam představuje jakýsi romantický ideál statečného muže. Hnutí čerpá z obou legend a přidává přísnou morálku a skromnost, která byla typická pro německé pietistické protestanty v 18. a 19. století.

Zakladatelem a autorem ideologie Hnutí Grálu je Němec Oskar Ernst Bernhardt (1875–1941), který se v roce 1923 prohlásil za prostředníka mezi lidmi a Bohem a převzal úlohu Syna člověka. Přejmenoval se na Abd-ru-shina a napsal knihu *Ve světle pravdy: Poselství Grálu*. Roku 1931 se prohlásil za Mesiáše.¹⁸⁰ Kniha má 1082 stran a pojednává o zákonitostech, které řídí Stvořitel, o původu člověka nebo o samotné osobnosti Stvořitele, která je trojjediná jako v křesťanství.¹⁸¹ Příznivci Abd-ru-shina navázali na vydání knihy založením Přírodně filosofického spolku stoupenců Grálu v roce 1932. Krom Německa byl spolek založen mimo jiné i v Československu.

Jméno Abd-ru.shin znamená Syn světla a údajně se jedná o jméno arabského knížete, který žil ve stejné době jako Mojžíš. Tento kníže by měl být Bernhardtovou předchozí inkarnací. Jako kníže se setkal i s Mojžíšem a inspiroval jej k vyvedení Izraelitů z Egypta.¹⁸²

---

¹⁷⁹ JANOŠEC, Pavel. Jsou vesmírní lidé sekta anebo jen fanatici? *Radiožurnál* [online]. 2003, 21. 5. 2003 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/jsou-vesmirni-lide-sekta-anebo-jen-fanatici-6294363>

¹⁸⁰ DĚKANOVSÁ, Kateřina. *Nová náboženská hnutí*. Praha: Husův institut teologických studií ve spolupráci s Vysokou školou zdravotnictví a sociální práce Sv. Alžběty, detašované pracoviště Praha, 2015. s. 66.

¹⁸¹ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 250.

¹⁸² Tamtéž.

„Jeho učení staví kromě legend na gnostické tradici, že je člověk uvězněný v nízké sféře hmoty, která jej pudí ke zlému, ale on se musí vyvázat z kauzality svých zlých činů a dospět do nejvyšších sfér.“¹⁸³

Kruhy Grálu můžeme nalézt většinou ve větších městech a jedná se o jakési studijní skupinky. Častokrát mívají své domy, kterým se říká stánky Světla. Vedoucími hnutí bývali členové Bernhardtovy rodiny, poněvadž Bernhardt zemřel ve vězení gestapa. V poslední době však prošlo hnutí mnoha změnami a nyní existuje spousta skupin a odnoží, na které mnohdy navazují zcela nová a samostatná hnutí.¹⁸⁴

Německá tradice udává členům přísná pravidla. Nejvýraznější zásahy jsou v oblasti oblékání a vzájemné etiky. Charakteristickým je i vědomí výlučnosti, které vede k výrazné uzavřenosti skupiny. Mnoho členů očekává brzkou apokalypsu, tento aspekt se však vedení hnutí snaží potlačit.¹⁸⁵

Jak jsem psal výše, hnutí se u nás objevilo začátkem 30. let. V tu dobu byla poprvé vydána kniha *Ve světle pravdy: Poselství Grálu* v českém překladu. Kniha se mohla začít volně šířit až v roce 1945, netrvalo to však dlouho a byla znovu zakázána až do roku 1989. Hnutí není v ČR oficiálně uznané, nemá tedy řádnou členskou základnu a vedení. K šíření myšlenek byla v roce 1992 založena Nadace Hnutí Grálu, která působí převážně v Praze, ale i v dalších šesti městech ČR. Nadace se sídlem v Brně je právním subjektem a umožňuje organizování přednášek a vydávání knih.¹⁸⁶ Podle svých internetových stránek má nyní hnutí přibližně 1400 členů.¹⁸⁷

Aktivitou hnutí je i rekonstrukce nebo výstavba prostor, které následně slouží k setkávání nebo pobožnostem. Nejznámějším je asi Dům Hnutí Grálu v Karviné nebo statek v obci Dlouhá u Českých Budějovic.¹⁸⁸

---

¹⁸³ DĚKANOVSKÁ, Kateřina. *Nová náboženská hnutí*. Praha: Husův institut teologických studií ve spolupráci s Vysokou školou zdravotnictví a sociální práce Sv. Alžběty, detašované pracoviště Praha, 2015. s. 66.

¹⁸⁴ Tamtéž, s. 66–67.

¹⁸⁵ Tamtéž, s. 67.

¹⁸⁶ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 252.

¹⁸⁷ STRAŠÍKOVÁ, Lucie. Základem učení Hnutí Grálu je „požadavek neustálého mravního zdokonalování člověka.“ *Česká televize* [online]. 2008, 27. 5. 2008 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/1453317-zakladem-uceni-hnuti-gralu-je-pozadavek-neustaleho-mravnio-zdokonalovani-cloveka>

¹⁸⁸ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 252.

Hnutí bylo v České republice několikrát spojeno s extremistickými skupinami jako byli Imanuelité¹⁸⁹ nebo v souvislosti s Kuřimskou kauzou. Od všech těchto událostí se však striktně distancovalo a odsoudilo je. Samotné Hnutí Grálu je tedy velmi komplikované označit za sektu, nebezpečí však spočívá v malých skupinkách s charismatickým vůdcem, která se Abd-ru-shinovým učením inspirovaly.¹⁹⁰

3.7 Imanuelité

Společnost založil Jan Dietrich Dvorský, který se narodil v Liberci v roce 1966. Přečetl knihu *Ve světle pravdy: Poselství Grálu* od Oskara Ernsta Bernharda (Abd-ru-shin) a v roce 1991 se prohlásil za Syna Člověka. Je prý Parsifal Imanuel, do něhož se vtělil Abd-ru-shin, který nestihl za svého života na zemi splnit své poslání. Dvorský je tedy mesiášem, jehož úkolem je vytvoření tisícileté říše.¹⁹¹ O tomto uvědomění informoval Hnutí Grálu, které vychází také z Abd-ru-shinovi knihy. Dvorský očekával, že se členové Hnutí Grálu stanou jeho nejbližšími a přijmou ho za svého mesiáše, následovalo však pohrdání a odmítnutí.¹⁹²

Dvorského družkou je Labutí panna Lucie Dvorská. Po prodeji bytu vydávali knihu *Syn člověka* s podtitulem *Mesiášovo živé slovo k všemápravě světa*. Kniha vychází z náboženství Abd-ru-shina, je však upravena pro moderní dobu. Je plná kritiky moderní společnosti a nabízí jasná a přesvědčivá řešení všech problémů.¹⁹³ Dvorský hledá původ zla v člověku, klade důraz na nenásilnost a lidské dobro. Apeluje na důslednost a pevnost v názorech i citech. V knize nevystupuje za žádné náboženství nebo církve, ale sám za sebe.¹⁹⁴

Dvorský dosvědčuje fakt, že je Synem člověka, i fyzickou podobou s Abd-ru-shinem. Údajně mají shodné lebky. Také tvrdí, že lidé jsou v dnešní době převrácení. Ženské duše jsou v mužských tělech a naopak. Jedině on se svou družkou takhle převrácení nejsou. Jsou

---

¹⁸⁹ Viz níže

¹⁹⁰ DĚKANOVSKÁ, Kateřina. *Nová náboženská hnutí*. Praha: Husův institut teologických studií ve spolupráci s Vysokou školou zdravotnictví a sociální práce Sv. Alžběty, detašované pracoviště Praha, 2015. s. 67.

¹⁹¹ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 33.

¹⁹² VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 52.

¹⁹³ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 33.

¹⁹⁴ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 255.

tedy poslední nadějí pro provedení očisty a odvrácení katastrofy. Toto se jim může podařit s několika vyvolenými. Cílem je vytvoření tisícileté říše.¹⁹⁵

Okolo roku 1993 začala vznikat okolo Dvorského skupina lidí, kteří si říkali pomocníci Syna člověka. Lidé se začali hromadit po přečtení Dvorského knihy nebo korespondenčních výzvách, které Parsifal rozesílal. Několik komunit začalo vznikat v obcích kolem Hořovicka. Běžně přicházeli lidé do společenství po tom, co prodali všechn svůj majetek a ten předali hnutí. Nesměli totiž nechávat žádné prostředky „převrácencům“, kteří nesdílejí jejich víru. Členové věřili tvrzení, že z jejich peněz bude vybudována ona Tisíciletá říše a oni budou vyvolenými.¹⁹⁶

Podle proroctví měla Tisíciletá říše nastat v roce 1994. Imanuelité zvěstovali mnoho katastrof a potopení velké části Itálie pod mořskou hladinu. Dvorský čekal se svými nejvěrnějšími následovníky na tuto pohromu právě v Itálii, kde řešil koupi pozemků, které se měly stát základem pro Tisíciletou říši. Proroctví se však nevyplnilo a Dvorský se vrátil zpátky do České republiky.¹⁹⁷

Pravidla komunity byla velmi tvrdá a nekompromisní. Jedinec obdržel nové jméno, a přerušil kontakt s okolním světem včetně rodiny a přátel. Chodil spát ve dvě hodiny ráno a vstával po poledni. Příjem členů byl z prodeje knihy *Syn Člověka*. Televize byla zakázána a číst se mohla pouze Dvorského kniha. Všechno ostatní bylo nebezpečné. Když do hnutí přišli noví členové, museli být podrobeni přísné dietě, která měla za cíl vyčistit tělo i ducha. Dieta spočívala v pití několika litrů dubového odvaru a jednom rohlíku za den.¹⁹⁸

Mnoho členů však začalo být postupně vylučováno, poněvadž Dvorský usoudil, že jejich aura není dostatečná pro Tisíciletou říši. Tito nešťastníci byli na dně jak fyzicky, tak psychicky a neměli žádný majetek. Vyhledávali tedy smrt, kterou měli spojenou s novou inkarnací a možností vstoupit do Tisícileté říše v příštím životě. Většinou však tito vyloučení členové skončili v psychiatrických léčebnách a zdravotnických zařízeních.¹⁹⁹

---

¹⁹⁵ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 33.

¹⁹⁶ Tamtéž, s. 33–34.

¹⁹⁷ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 53.

¹⁹⁸ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 34.

¹⁹⁹ Tamtéž.

Drtivá většina členů byla takto vyloučena a Dvorský se se svou rodinou ukryl před policií, která ho stíhala, poněvadž neposílal své děti do školy.²⁰⁰ V médiích proběhla i kampaň proti Dvorskému, kterou vedla matka jeho družky Lucie. Ta jej obvinila z psychické manipulace.²⁰¹

Komunita přestala roku 1995 oficiálně existovat, nejvěrnější stoupenčí však pravděpodobně udržují kontakt s Dvorským dodnes.²⁰²

Dvorský se zřejmě snaží o obnovení svých spisovatelských ambicí a mezi léty 1999–2003 vydal několik knih, většinou se jednalo o romány.²⁰³ V roce 1999 to byl humoristický román *Zákony křiklounství a řvounství* a už v roce 1991 napsal i knížku *Pyj v jasném světle aneb Malá cvičebnice pravdy v sexu*.²⁰⁴

Skupina byla během svého fungování silně nepochopena a nepřijata společností. Byla ostře sledována z mnoha důvodů. Absolutní důvěra a poslušnost ve Dvorského byla v očích veřejnosti nepochopitelná. V kontrastu ke členům, kteří žili velmi střídmě, byl stavěn obraz Dvorského s rodinou, jejichž styl života byl velmi rozhazovačný. V tu dobu se děly po celém světě skandály spojené se sektami. V roce 1993 se odehrál masakr ve Waco, mezi léty 1994 a 1997 se děly hromadné sebevraždy členů Řádu Chrámu Slunce a v roce 1995 byl proveden útok stoupenčů Učení Nejvyšší pravdy Óm v tokijském metru. Tohle všechno vzbuzovalo nedůvěru, a hlavně strach z toho, aby se něco podobného nestalo i u nás.²⁰⁵

---

²⁰⁰ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 34.

²⁰¹ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 257.

²⁰² DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 34.

²⁰³ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 185.

²⁰⁴ TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. s. 255.

²⁰⁵ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 186–187.

4. Sekty, které se staly církví

4.1 Svědkové Jehovovi

Společnost Svědkové Jehovovi založil Američan Charles Taze Russel, který žil mezi léty 1852 a 1916. Jeho názory byly velmi výrazně ovlivněny adventistickým hnutím, které předpovídalo druhý příchod Ježíše Krista v letech 1843–1844. Příchod se však nekonal a adventistické hnutí se rozpadlo. Na tento popud založil Charles v roce 1870 skupinu Badatelé Bible a nepodařený příchod Krista vysvětloval tak, že v roce 1874 se Kristus opravdu zjevil, ale neviditelně a v roce 1914 se očekává úsvit zlatého věku, kdy Kristus oddělí spravedlivé lidi od nespravedlivých a nechá vzniknout Tisíciletému božimu království.²⁰⁶

Charles se naprosto oddělil od dalších církví a začal přesvědčovat lidi, aby se od svých církví odklonili a přijali jeho učení. V roce 1879 začal vydávat časopis *Siónská strážná věž* a hromadil kolem sebe stoupence, kteří si říkali Mezinárodní badatelé bible. V onom časopisu odstartoval kampaň, kde označil křesťanskou církev za nástroj Satana. Shrnul svá proroctví do sedmisvazkového díla *Studie v písmu* a nabádal, aby lidé studovali Bibli s pomocí jeho názorů a rad, jinak je to přivede do temnot.²⁰⁷

Russelovy předpovědi se však nenaplnily a po jeho smrti v roce 1916 se společenství téměř rozpadlo. Novým prezidentem organizace se však stal v roce 1917 Joseph Franklin Rutherford, kterému se společenství podařilo vzkřísit a přišel s novou předpovědí konce světa nejprve v roce 1918, následně 1925. V roce 1931 se společenství přejmenovalo na Svědky Jehovovi a pod tímto názvem funguje dodnes.²⁰⁸

Po smrti Rutherforda již hnutí nepřevzal nikdo tak charizmatický, aby jej měl celé na starost. O fungování společenství se tedy stará tzv. vedoucí sbor.²⁰⁹ Hlavním nástrojem svědků je dodnes *Strážná věž*, kde jsou veškeré poučky a rady, které mají platnost Božích přikázání. Naproti tomu nepovolená literatura a její četba může být potrestána vyloučením ze společenství, což je pro členy nejkrutější trest. Chápu totiž ono společenství jako jedinou existující organizaci Boha Jehovy.²¹⁰

---

²⁰⁶ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 42–43.

²⁰⁷ Tamtéž, s. 43.

²⁰⁸ Tamtéž.

²⁰⁹ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 72.

²¹⁰ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 43.

Lidé, kteří jsou ze společenství vyloučeni nebo sami odchází, mnohdy zakládají vlastní skupiny, které se buď snaží o pokračování v učení nebo o vzájemnou pomoc v potížích, které způsobil odchod nebo vyloučení. Pokračování reprezentuje například Společnost pravověrných svědků Jehovových, kterou však u nás reprezentují pouze jednotlivci.²¹¹

Knihy a časopisy jsou vydávány Biblickou traktátní společností v Pensylvánii. Například čtrnáctideník *Strážná věž a Probud'te se!* se tiskne v počtu až 21 milionů výtisků. Ročně dosahuje počet vydaných knih až 50 milionů. Tyto publikace plní funkci studijního, ale i misijního materiálu.²¹²

Organizace je řízena odbočkami, které se starají o konkrétní sbory. Tyto sbory vedou dozorcí, kteří jsou jmenováni z mužských členů odbočky. Odbočky mají pod správou zase výbory, které jmenuje vedoucí sbor z New Yorku. V České republice se nachází odbočka, která řídí přes 230 sborů a sídlí v Bryskově ulici v Praze 9.²¹³ Při sčítání lidu v roce 2001 se k Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi přihlásilo 23 260 jedinců.²¹⁴ V roce 2011 to však bylo již jen 13 069 obyvatel České republiky.²¹⁵

Základním názorem hnutí je, že Ježíš bude vládnout pouze se 144 000 vyvolenými potom, co se uskuteční obrovská bitva, v níž porazí Satana a demony a všichni hříšní lidé zahynou. Vyvolení jehovisté však tuto apokalypsu přežijí a budou vzkříšeni i svědci, kteří již zemřeli.²¹⁶ Ona obrovská bitva je odkazem na bitvu armageddonskou, o níž se hovoří v Janově Apokalypse v Bibli.²¹⁷

Na rozdíl od klasických křesťanských výkladů Bible nechápou Svědkové Ježíše Krista jako Boha, ale jako člověka. Neuznávají ani boží Trojici a Ducha svatého nevnímají jako osobu.²¹⁸ Další důležitá odlišnost je v tom, že nevěří v nesmrtelnost duše. Když zemře

---

²¹¹ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 100.

²¹² Tamtéž, s. 99.

²¹³ Tamtéž.

²¹⁴ ŠTAMPACH, Odilo Ivan. *Přehled religionistiky*. Praha: Portál, 2008. s. 52.

²¹⁵ Obyvatelstvo podle náboženské víry a pohlaví podle sčítání lidu v letech 1932, 1930, 1950, 1991, 2001, 2011. www.czso.cz [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20548149/4032130118.pdf/e161cf74-4650-424c-b276-154bdcd6ec31?version=1.0>

²¹⁶ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 44.

²¹⁷ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 51.

²¹⁸ Tamtéž.

tělo, zemře s ním i duše. Odmítají i klasickou představu nebe, které je v jejich případě jen pro úzce vyvolené a také popírají existenci pekla.²¹⁹

Od členů je očekáváno neustálé studium Bible. Nemohou se účastnit politického ani kulturního života mimo společenství a svátky, které nejsou přímo zaznamenány v Bibli, nesmějí slavit. To platí i pro jejich narozeniny.²²⁰ Slaví pouze jeden svátek ročně a tím je nisan, který má připomínat výročí Kristovy smrti. Jejich křest bývá proveden kompletním ponořením člověka do vody.²²¹

Jedním z nejkontroverznějších aspektů jejich učení je zákaz přijímání transfuze krve, i když jim jde o život.²²² Domnívají se, že tento čin zakazuje Bible, poněvadž se tam píše, že Bůh zakazuje jíst maso a krev a lidé se musejí zdržovat smilstva a krve. Svědkové nosí ve svých dokladech prohlášení, kde se o tomto přesvědčení píše.²²³ „V žádném případě nechci, aby mi byly dávány krevní transfuze, a to ani v případě, že by to lékaři považovali za nezbytné k udržení mého života nebo mého zdraví. Souhlasím s infuzí bezkrevných přípravků... Tímto pokynem zprošťuji lékaře, anesteziology, nemocnice i jejich personál jakékoliv odpovědnosti za škody, které by mohly být při správné lékařské péči přizpůsobovány tomu, že odmítám krevní transfuze.“²²⁴

Po druhé světové válce u nás překročil počet členů společenství dva tisíce. Po komunistickém převratu v roce 1948 však měla být organizace zakázána a zničena. V letech 1952 a 1953 proběhlo několik procesů se členy společenství, kteří byli odsuzováni za velezradu a byli jim dávány kruté tresty. Problémem bylo i odmítnutí svědků povinné vojenské služby, kterou neuznávali společně s užíváním zbraní. Organizaci se však podařilo přejít do ilegality a nasbírat i nové členy. Vláda se nakonec s existencí organizace smířila a byla částečně trpěna výměnou za poskytování informací.²²⁵

---

²¹⁹ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt.* Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 52.

²²⁰ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence.* Brno: L. Marek, 2010. s. 44.

²²¹ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt.* Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 52.

²²² DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence.* Brno: L. Marek, 2010. s. 44.

²²³ POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt.* Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. s. 51.

²²⁴ Tamtéž, s. 51–52.

²²⁵ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství.* Praha: Portál, 2004. s. 99.

V České republice byla společnost oficiálně registrována jako církev v roce 1993 pod názvem Náboženská společnost Svědkové Jehovovi. Jako jediná z náboženských organizací byla organizace tolerována minulým režimem. Nemusela tedy po roce 1989 začínat od nuly, jako mnoho jiných společenstev, ale měla již tenkrát přibližně 15 000 stoupenců.²²⁶

Vzhledem k tomu, že je společenství oficiálně registrovanou církví, neměl bych ho zde vůbec zmiňovat a už vůbec jej nenazývat sektou. Většina lidí si však pod pojmem sekta představí právě Svědky Jehovovi, což dokáže i můj výzkum, kterému se budeme věnovat později. Je to zaviněno několika zásadními znaky, které mají Svědkové společné se sektami a s tím, jak jsou zobrazováni v médiích a jaké kauzy a příběhy jsou s nimi spjaty.

Společnost však prochází již řadu let velmi výraznými změnami a nemělo by se řadit mezi sekty, ale oficiálně uznanou církev. Tento proces postihuje teorie denominalizace. Ta pracuje se dvěma typy náboženských institucí. Prvním je nové náboženské hnutí, které je typické svým protestním postojem a větší mírou napětí k většinové společnosti. Druhým je denominace, mezi níž a většinovou společností je minimální napětí. Jedná se o respektovanou instituci. Teorie denominalizace popisuje onen přechod z nového náboženského hnutí do stádia denominace, tento posun se děje vlivem mnoha příčin.²²⁷

Výrazný posun k umírněnosti můžeme spatřovat v mnoha aspektech. Nebylo stanoveno nové datum konce světa. Původní mělo být roku 1975, nové však nebylo ohlášeno, i když byl tohle vždy jeden ze základních pilířů učení, na kterých stála víra svědků.²²⁸ Dnes mnoho svědků tento datum a proroctví bagatelizuje se slovy, že někteří se k tomu upínali více, než bylo nutné a vhodné.²²⁹ V roce 1995 byl odvolán zákaz nástupu do vojenské služby beze zbraně a pověstný zákaz transfuze krve postupně také upadá. Řadovým následovníkům tento zákaz přestává dávat smysl a uchylují se ke kompromisům a řešením, která dávají přednost zdraví.²³⁰ Od roku 2000 smí svědci přijímat alternativní léčebné postupy, které využívají vždy jen určitou část krve. Mezi členy vzniklo hnutí, které se snaží

---

²²⁶ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 44.

²²⁷ VOJTÍŠEK, Zdeněk. Vývoj společenství svědků Jehovových. *Dingir* [online]. 2009, 17. 9. 2009, 12(3) [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <https://www.dingir.cz/archiv/Dingir309.pdf>

²²⁸ Tamtéž.

²²⁹ MALÝ, Michal M. Změny v boží organizaci. *Dingir* [online]. 2009, 17. 9. 2009, 12(3) [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <https://www.dingir.cz/archiv/Dingir309.pdf>

²³⁰ VOJTÍŠEK, Zdeněk. Vývoj společenství svědků Jehovových. *Dingir* [online]. 2009, 17. 9. 2009, 12(3) [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <https://www.dingir.cz/archiv/Dingir309.pdf>

o kompletní změnu této nauky a povolení přijímání „plné“ krve, tito aktivisté jsou však v anonymitě.²³¹

Členové byli vždy přesvědčeni o naprosté výjimečnosti a mravní čistotě hnutí, mnoho skandálů tento fakt však silně nabouralo a společenství začíná mít mnohem větší pokoru. Noví adepti jsou také přijímáni po mnohem kratší době náboru a za mírnějších podmínek. Exkluzivita svědků je tedy také již výrazně zmírněna.²³²

V roce 2015 bylo 8 milionů svědků aktivních v misijní práci. Sbory se rozšířily do 140 zemí světa, i proto již nemůžeme o Svědcích Jehovových mluvit jako o sektě.²³³

4.2 Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů (mormoni)

Toto společenství založil Američan Joseph Smith, který žil v letech 1805 až 1844. V roce 1820 se mu údajně zjevil Bůh Otec a Ježíš Kristus, kteří mu sdělili, že se nemá připojovat k žádné existující církvi, poněvadž je třeba obnovy, kterou učiní Bůh právě skrze Smithe. Následně se mu zjevil i anděl Mormoni, který ho přivedl na pahorek Cumorah, kde objevil zlaté a měděné desky. Tyto desky byly popsány egyptskými hieroglyfy, které Joseph společně s Oliverem Cowderym přeložil do angličtiny. Překládání probíhalo tak, že Smith diktoval znění desek Cowderymu, který vše zapisoval za plentu, poněvadž nesměl desky vidět. Až bylo dílo přeloženo, anděl Mormoni odnesl desky zpět do nebe. Překlad desek byl oficiálně zveřejněn v roce 1830 jako *Kniha Mormon*.²³⁴

6. 4. 1830 vznikla Církev Kristova, která bylo v roce 1837 přejmenována na současný název Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů. Toto společenství bývá často označováno za nejrychleji rostoucí náboženskou společnost.²³⁵

Ve zmíněné *Knize Mormon* je velmi opěvována Amerika, kde se údajně událo vše významné z náboženské historie. Například se tam píše, že po stavbě babylonské věže odešly Izraelité právě do Ameriky, kde se jim zjevil Ježíš Kristus.²³⁶ Tito Izraelité jsou považováni

---

²³¹ MALÝ, Michal M. Změny v boží organizaci. *Dingir* [online]. 2009, 17. 9. 2009, 12(3) [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <https://www.dingir.cz/archiv/Dingir309.pdf>

²³² VOJTÍŠEK, Zdeněk. Vývoj společenství svědků Jehovových. *Dingir* [online]. 2009, 17. 9. 2009, 12(3) [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <https://www.dingir.cz/archiv/Dingir309.pdf>

²³³ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Nová náboženství a násilí*. Praha: Karolinum, 2017. s. 76.

²³⁴ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 24–25.

²³⁵ Tamtéž, s. 25.

²³⁶ Tamtéž.

za předky Indiánů. Po tisíce let zaznamenávali svou historii na zlaté desky, které byly, jak jsem již zmiňoval výše, přeloženy Smithem a staly se základem *Knihy Mormon*.²³⁷

Joseph Smith byl roku 1844 vězněn pro obecné pohoršení z polygamie. Téhož roku byl i zabit výstřelem z davu.²³⁸ Mormoni byli totiž známí i tím, že se často střetávali s tvrdým odporem americké společnosti, který vytvářela jejich víra a její projevy v praxi. Tento odpor vyústil ozbrojeným přepadením, v němž byl právě Smith zastřelen.²³⁹ Po jeho smrti odešlo společenství v čele s Brighamem Youngem do oblasti Velkého solného jezera, kde založili město Salt Lake City, které je dodnes ústředím mormonů.²⁴⁰

Onen odpor společnosti byl způsoben několika výraznými aspekty. Například Joseph Smith povolil v roce 1843 mnohoženství a v následujících letech je dokonce nakázal. V roce 1890 bylo zrušeno a přesunulo se až na posmrtný život v nebi. Další kontroverzi vzbuzovalo náboženské násilí nebo rasismus, kterým členové výrazně diskriminovali černochoy. Tento názor byl odvolán až v roce 1978.²⁴¹ Příkladem můžeme uvést například část *Knihy Mormon*, která pojednává o tom, jak to funguje v nebi. Tam se prostřednictvím hlasování rozhoduje o dění na zemi, kdo však během hlasování zůstane neutrální, ten se stane černochem.²⁴²

Mormonské učení vychází z protestantismu. Mormonské nauky jsou známé například názorem o mnohobožství, popisem historie izraelských kmenů, které se usadily v Americe, o tom, že Ježíš založil svou církev opět právě v Americe nebo o tom, že členové musejí být poslušni příkazům žijícího proroka, který je jakýmsi prezidentem církve.²⁴³

Mormoni věří, že spasen bude každý člověk, ti, kteří však byli věrni jejich učení, budou nejen spaseni, ale stanou se i bohy a obdrží svou vlastní planetu, kde budou moci plodit své duchovní děti. Plození dětí je u mormonů důležitý aspekt i proto, že do roku 1890 měli přikázáno být polygamními. Byl to atribut, bez něhož se nemohli dostat do nebe. Nyní

---

²³⁷ HRABAL, F. R.. *Lexikon náboženských hnutí, sekt a duchovních společností*. Bratislava: Cad Press, 1998. s. 66.

²³⁸ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 25.

²³⁹ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 88.

²⁴⁰ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 25.

²⁴¹ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 89.

²⁴² VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. s. 41.

²⁴³ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 88.

je ale toto pravidlo zrušeno a v církvi je kladen důraz na rodinný život v manželství.²⁴⁴ Nástupce Smitha Brigham Young měl manželek 17.²⁴⁵ Jiné zdroje uvádí dokonce 28.²⁴⁶ Nyní je však církev výrazně rodinně založená a pravidlem se stalo, že minimálně jeden večer v týdnu tráví rodina hrami, zpěvem, či modlitbou.²⁴⁷ Aby mohl vstoupit člen do tzv. třetího nebe, které je bráno jako nejvyšší, musí mormonští manželé uzavřít svůj sňatek ve speciálním chrámu. Těchto chrámů je pouze 51 na světě a nejbližší pro české mormony je ve Freibergu v Německu. Tyto chrámy jsou určeny i k úplnému zasvěcení, které znamená již plné členství. Při obřadu dostává mormon tzv. garmety, které jsou jakési spodní prádlo, které musejí členové nosit až do konce života 24 hodin denně. Toto prádlo má chránit nositele před nemocemi a zlem.²⁴⁸ Garmety jsou i pozůstatkem jednoho z důležitých aspektů mormonské víry, který byl převážně dříve velmi hojný. Mormoni očekávali blízký konec nynějšího věku a neustále hledali nadpřirozené jevy, které by tento konec potvrdily.²⁴⁹

Mormonská víra povoluje stát se mormonem i po smrti, za zemřelého se však musí nechat pokřtít někdo živý. Do databáze se zaznamenává den narození a smrti zemřelého. Díky tomuto činu se mormoni pyšní největším genealogickým archivem na světě, který je vybudován ve skále blízko Salt Lake City.²⁵⁰

Věrní a důslední mormoni nekouří a nepijí alkohol ani kávu. Maso jedí jen zřídka a velmi často provádí půsty. Církvi odvádí deset procent ze svých příjmů a spousta z nich plní neplacené misie.²⁵¹

V čele církve stojí živý prorok a symbolem je nejčastěji užíván anděl Moroni, který drží v rukou trubku. Mezi základní knihy náboženství patří krom *Knihy Mormon* také *Knihy nauk a smluv* a *Drahocenná perla*.²⁵²

---

²⁴⁴ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 25.

²⁴⁵ HRABAL, F. R.. *Lexikon náboženských hnutí, sekt a duchovních společností*. Bratislava: Cad Press, 1998. s. 66.

²⁴⁶ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998., s. 42.

²⁴⁷ Tamtéž.

²⁴⁸ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 25.

²⁴⁹ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 89.

²⁵⁰ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 25.

²⁵¹ HRABAL, F. R.. *Lexikon náboženských hnutí, sekt a duchovních společností*. Bratislava: Cad Press, 1998. s. 66.

²⁵² DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 25.

Církev má po celém světě přes 10 milionů následovníků. V České republice působí přes sto misionářů, kteří jsou většinou mladými Američany, kteří po studiu vysoké školy vyjíždějí do ciziny na mise. Chlapci jezdí na mise dlouhé 2 roky a dívky 18 měsíců. Jejich taktikou je obcházení domů a nabízení diskuzí a rozhovorů, po nichž je jedinec pozván na oficiální mormonskou bohoslužbu a křest.²⁵³

V České republice působila mormonská církev již před druhou světovou válkou, komunisty byla však zakázána. V roce 1990 byla oficiálně zaregistrovaná státem.²⁵⁴ Hlavní ústředí české pobočky nalezneme v ulici Milady Horákové v Praze 7. Toto ústředí distribuuje od roku 1993 časopis *Liahona* v české překladu. Někdy je k němu přidávána i dětská příloha *Hvězdička*.²⁵⁵ Při sčítání lidu v roce 2011 se k církvi přihlásilo 923 občanů ČR.²⁵⁶

Mormony již dnes nemůžeme považovat za sektu z několika důvodů. Po celém světě je více než 15,8 milionů následovníků, kteří žijí ve více než 150 zemích. Již tohle je výrazný znak, který nám dává najevo, že se o sektu opravdu nejedná.²⁵⁷

Dalším aspektem je snaha o začlenění do společnosti. Mormonské společenství není exkluzivní a odmítavé vůči veřejnosti, ale právě naopak se snaží o přijetí a spolupráci. Sekty ve většině případů nepodporují vzdělanost a snaží se, aby veškeré vědění členů vycházelo z učení sekty a od vůdce. Mormoni kladou velký důraz na vzdělání a povzbuzují své následovníky ke studiu mnoha oborů.²⁵⁸

Organizační struktura společenství je poměrně složitá a osoby na vedoucích pozicích jsou přísně kontrolovány, je tedy zamezeno zneužití moci. Vedoucí nemohou jednat sami za sebe, ale musejí být podpořeni hlasováním a souhlasem ostatních.²⁵⁹

Velmi důležitým bodem mormonského učení je důraz na respektování vlády zákona. Uznávají státní aparát a řídí se zákony, které platí v daném státě. Stejně jako oni uctívají

---

²⁵³ DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. s. 26.

²⁵⁴ Tamtéž.

²⁵⁵ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. s. 90.

²⁵⁶ Obyvatelstvo podle náboženské víry a pohlaví podle sčítání lidu v letech 1932, 1930, 1950, 1991, 2001, 2011. www.czso.cz [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20548149/4032130118.pdf/e161cf74-4650-424c-b276-154bdcd6ec31?version=1.0>

²⁵⁷ SUMMERHAYS, James T. Seven Reasons Why the Mormon Faith Is Not a Cult. *Meridian magazine* [online]. 2012, 12. 10. 2012 [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <http://ldsmag.com/article-1-11590/>

²⁵⁸ Tamtéž.

²⁵⁹ Tamtéž.

Boha na základě svého vlastního svědomí, to samé dopřávají druhým lidem a respektují víru ostatních.²⁶⁰

Mnoho lidí považuje za směšné jejich spodní prádlo garmet. Nošení náboženských symbolů je však zcela běžná věc, kterou dělají například i židé nebo křesťané. Mormoni chápou garmet jako připomínku oddanosti Bohu a nikdy by ho nenazvali magickým spodním prádlem.²⁶¹

---

²⁶⁰ SUMMERHAYS, James T. Seven Reasons Why the Mormon Faith Is Not a Cult. *Meridian magazine* [online]. 2012, 12. 10. 2012 [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <http://ldsmag.com/article-1-11590/>

²⁶¹ Tamtéž.

5. Výzkum

5.1 Metoda výzkumu

Jako nástroj svého výzkumu jsem zvolil dotazník, který je typickým představitelem kvantitativní metody. Jeho podstatou je sběr konkrétních proměnných, které můžeme následně porovnávat, zkoumat vzájemné vztahy a na základě hypotéz vyvodit závěry.²⁶² Kvantitativní výzkum pracuje s údaji číselnými, naopak výzkum kvalitativní předkládá zjištění v nečíselné slovní podobě. Číselné údaje lze samozřejmě sčítat, vyjádřit v procentech, jednoduše zjistit průměr nebo využít různých metod matematické statistiky. Výhodou je i to, že zjištěné údaje lze jasně a precizně vyjádřit.²⁶³

Dalším zásadním rozdílem kvantitativního a kvalitativního výzkumu je postoj výzkumníka k jevům. V kvantitativním výzkumu si drží výzkumník odstup, čímž zabezpečuje svou nestrannost. V mnoha případech nedojde ani k osobnímu kontaktu mezi recipientem a výzkumníkem.²⁶⁴

Dotazníkem chápeme „[...] *shromažďování informací od dotazovaných osob a je určena pro hromadné získávání údajů.*“²⁶⁵ Dotazník je učen osobě, které se říká respondent nebo recipient.²⁶⁶ Jedná se tedy o jakéhosi příjemce, jehož názory jsou pro autora dotazníku přínosné a žádané. Jeho úkol je označení té odpovědi, která koresponduje s jeho názorem. Administrací chápeme proces zadávání dotazníku. Je nesmírně důležité, aby recipient jednoznačně pochopil každou otázku. Otázky musí být tedy zadávány velmi pečlivě a jednoznačně, platí zásada, že kvalitou otázky je dána kvalita odpovědi.²⁶⁷

V dotazníku můžeme použít dva typy otázek. Jedná se o otázky uzavřené neboli strukturované a otázky otevřené jinak také nestrukturované. Otázky nestrukturované neurčují přímo charakter odpovědi a záleží na recipientovi, jakou zvolí formu odpovědi.²⁶⁸ Otevřené otázky jsem volil v okamžiku, kdy jsem chtěl upřesnit nebo vysvětlit odpověď na předchozí uzavřenou otázku.

Tato metoda sběru dat je velmi oblíbená převážně díky faktu, že výzkumník může postihnout velký počet respondentů za použití poměrně malých nákladů. Může sbírat

---

²⁶² ŠVARŤÍČEK, Roman, ŠEĐOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2014. s. 22.

²⁶³ Tamtéž. s. 35.

²⁶⁴ Tamtéž. s. 35–36.

²⁶⁵ SOMR, Miroslav. *Úvod do metodologie a metod výzkumu*. České Budějovice: M. Somr, 2006. s. 16.

²⁶⁶ Tamtéž.

²⁶⁷ Tamtéž.

²⁶⁸ Tamtéž.

i vyhodnocovat data sám. Respondenti zase mohou mít při vyplňování dotazníku důvěru v anonymitu svých odpovědí, a tak jsou mnohdy uvolněnější a upřímnější.²⁶⁹

Metoda dotazníku má však i své nevýhody. Klade vysoké nároky na dotazovaného, po němž je žádáno vyplnění všech požadovaných otázek. Respondent však může odpovědi vyplňovat náhodně nebo bez větší pozornosti. Nebezpečím může být i záměna respondentů nebo stylizace odpovědí.²⁷⁰ Výzkumník očekává, že respondent bude v ideálním případě odpovídat upřímně a rozvážně. Je dobré, když má během odpovídání kooperativní a pozitivní náladu, čemuž může výzkumník napomoci přístupem nebo atraktivností dotazníku.²⁷¹

Zajímavým faktem je, že v elektronickém dotazníku mají respondenti údajně větší tendenci k psaní delších odpovědí, které jsou mnohdy hlubší a důvěrnější, než když ti samí respondenti odpovídají na stejný dotazník, který jim je například poslán poštou.²⁷²

Data, která získáme v dotazníku, musí mít určitou kvalitu. Kvalita je alespoň částečně zajištěna, pokud je zajištěna dobrá reliabilita validita nebo návratnost. Reliabilitu můžeme chápat jako stabilitu odpovědí. Pokud je respondent na některou otázku tázán vícekrát, měl by pokaždé odpovědět stejně. Je tedy vhodné, aby byly otázky pokládány tak, že vedou respondenta ke stabilním odpovědím. Stabilita odpovědí však může být ovlivněna aktuální náladou nebo postojem respondenta.²⁷³

Validitu chápeme tak, že „[...] *data reprezentují, co si myslíme, že mají reprezentovat.*“²⁷⁴ Zde je nezbytné, aby respondenti odpovídali svědomitě a upřímně. To je ale opět závislé na aktuální náladě respondenta.²⁷⁵

5.2 Cíl výzkumu

Mým cílem je zjistit, jaké je obecné povědomí občanů České republiky o sektách, které působí na území ČR.

---

²⁶⁹ JIHLAVEC, Jan. *Metodika tvorby bakalářské práce*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2010. s. 66.

²⁷⁰ Tamtéž.

²⁷¹ PUNCH, Keith. *Základy kvantitativního šetření*. Praha: Portál, 2008. s. 60–61.

²⁷² GAVOR, Petr. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2010. s. 133.

²⁷³ PUNCH, Keith. *Základy kvantitativního šetření*. Praha: Portál, 2008. s. 58–59.

²⁷⁴ Tamtéž, s. 59.

²⁷⁵ Tamtéž.

V mém výzkumu se chci zaměřit na povědomí o sektách na území naší republiky, ale i obecně. Chci zjistit, jaké sekty znají občané České republiky a jaké s nimi mají spojeny konotace. Zajímají mě i konkrétní důvody, které dané konotace způsobily.

5.3 Hypotézy

H1: Na většinu lidí působí sekty negativně.

H2: Členové církví mají na sekty kritičtější pohled než lidé, kteří nejsou členy žádné církve.

H3: Většina lidí si pod pojmem „sekty“ představí Svědky Jehovovi.

H1 se zakládá především na častém negativním zobrazování sekt v médiích. Ve zpravodajství se sekty vyskytují ve většině případů jen kvůli negativním kauzám s nimi spojenými. Sekty jsou i častým tématem pro filmové nebo seriálové tvůrce. Negativním příkladem s devastujícími následky může být masakr na ranči Waco, který se odehrál v roce 1993 a zemřelo při něm 76 Davidiánů. FBI obléhala onen ranč 51 dní. Během této doby líčila média vůdce sekty Davida Koreshe jako zvráceného psychopata. Na základě těchto zpráv dehumanizovala veřejnost Davidány obecně. Nesnažila se vidět jednotlivce, ale pouze zvrácenou skupinu lidí s ještě zvrácenějším vůdcem. I přesto, že dopadla celá událost velmi tragicky, výzkumy provedené CNN, USA Today a Gallupovým ústavem dokazují, že 73 % Američanů si myslí, že užití slzného plynu bylo od FBI zodpovědné a 57 % bylo toho názoru, že FBI měla zasáhnout ještě mnohem dříve. Tyto názory rozpoutala v lidech mediální „masáž“, která odsoudila skupinu ještě mnohem dříve, než se náležitě informovala o dané problematice.²⁷⁶

Druhým příkladem budiž česko-nizozemsko-lotyšský film *Tiché doteky*. Pojednává o mladé au-pair Mii, která přijíždí do bohaté rodiny, v níž je zavedeno přísně kontrolované prostředí a každá činnost má charakter jakéhosi rituálu. V tomto přísném režimu je zcela běžné fyzické trestání malého Sebastiana, kterého má Mia na starost. Nic ve filmu však nepřipomíná náboženství, i proto je zakončení snímku tak šokující a překvapivé. Po oficiálním konci je puštěn dokument o společenství Dvanácti kmenů. K dokumentu je doprovodný text, který vysvětluje, že se jedná o sektu, která vychovává děti fyzickými tresty. Následně je puštěn záznam trestů vykonaných na dítěti v jakémsi sklepě v Německu. Dokument končí titulky s informacemi, kde se ono společenství vyskytuje a Česká republika

---

²⁷⁶ WESSINGER, Catherine. The deaths of 76 Branch Davidians in April 1993 could have been avoided – so why didn't anyone care? *The Conversation* [online]. 2018, 13. 4. 2018 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://theconversation.com/the-deaths-of-76-branch-davidians-in-april-1993-could-have-been-avoided-so-why-didnt-anyone-care-90816>

je na posledním místě. Logická reakce diváka je šok a zděšení. V celém filmu však není jediná zmínka o Dvanácti kmenech, závěrečný dokument však připsal sektě vše hrozné, co se ve filmu dělo. Autoři snímku nerespektovali fakta a zneužili neinformovanosti diváka, což je velmi nebezpečné a podlé.²⁷⁷

Tématem sekt se zabývají nejen filmoví tvůrci, ale i vývojáři počítačových her. Hra *Far cry 5* zobrazuje fiktivní sektu Eden's gate a jejího vůdce Johna Seeda. Celé zobrazení je velmi zjednodušené, nepřesné, ale především plné negativních stereotypů spojených se sektami. Hráč má za úkol střílet zmanipulované příslušníky apokalyptické sekty, kteří jsou vykresleni jako hloupé „ovce“ s vymytým mozkiem. Vidíme zde tedy příklad další oblasti, v níž je veřejnost konfrontována s negativním pohledem na sekty.²⁷⁸

Nejde však zdaleka jen o tyto tři příklady. Z vlastní zkušenosti vím, že o sektách mluví v pozitivním slova smyslu jen málokdo. Naučili jsme se odsoudit společenství jen proto, že mu někdo dal nálepkou sekta a nesnažíme se zjistit objektivní fakta. Proto předpokládám, že se tato hypotéza potvrdí i v mém dotazníku.

Zdeněk Vojtíšek tvrdí, že Češi jsou obecně velmi negativní i k církvím a náboženským institucím obecně. Věříme v mnoho různých věcí a sil, ale nechceme se řadit pod nějakou církev. Pro českou společnost se stalo normální v církvi nebýt a zachovávat k ní nedůvěru.²⁷⁹ Když jsme tedy tak odtažití vůči oficiálním organizacím, jaký potom můžeme mít pohled na sekty a nově vznikající náboženská hnutí.

Důvodem negativního pohledu na sekty jsou i příběhy bývalých členů různých společenstev. Výzkumy uvádí, že členství v sektě má dlouhodobé následky na psychické i fyzické zdraví člena. Údajně 30 % bývalých členů má po opuštění sekty vážné psychické problémy a zbavení se těchto komplikací trvá průměrně 3–18 měsíců.²⁸⁰

Studenti IES ETF UK provedli výzkum na téma církví a sekt. V drtivé většině spojovali respondenti sekty s pojmy jako radikálnost, extremismus, autoritářství,

---

²⁷⁷ VOJTÍŠEK, Zdeněk. Tiché doteky - a doteky filmové manipulace. *Dingir* [online]. 2019 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2019/10/tiche-doteky-a-doteky-filmove-manipulace/>

²⁷⁸ DYNDOVÁ, Helena. Far Cry 5: Festival stereotypů. *Dingir* [online]. 2018 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2018/04/far-cry-5/>

²⁷⁹ TRACHTOVÁ, Zdeňka. Religionista: Česká tolerance je mýtus, místo sekt se dnes děsíme islámu. *IDnes* [online]. 2017, 15. 1. 2017 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozhovor-s-vojtiskem.A170112_095027_domaci_zt

²⁸⁰ ŠKODOVÁ, Ivana. Je pôsobenie zhubných kultov a siekt problémom na školách? *Integra* [online]. 2016, 5. 11. 2016 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://oz-integra.sk/je-posobenie-zhubnych-kultov-a-siekt-problemom-na-skolach/>

manipulace. Určitý přínos pro společnost dokázalo zmínit jen naprosté minimum respondentů. Výzkum byl proveden v roce 2005, rád bych tedy zjistil, zdali se názory na sekty v průběhu let změnilly.²⁸¹

H2 předpokládám převážně na základě toho, že mnoho sekt je jakousi odštěpenou větví oficiální církve. Ve většině případů je to větev radikálnější a s mnohem vyhraněnějšími názory. Co se týče základních věroučných textů, mnohdy je použita buď jen část Bible nebo knihy, které se staví nad úroveň Bible. Vůdci sekt se pravidelně pasují do rolí mesiášů nebo Bohů.²⁸² Není se tedy čemu divit, že členové církvi s danými činy a názory nesouhlasí a mohou je i urážet. Lze to brát jako přímé popření a zpochybnění něčeho, v co věří a v čem mohou vidět jakýsi smysl života.

H3 předpokládám, poněvadž Svědkové Jehovovi jsou stále většinovou společností chápáni jako sekta. Lze to odůvodnit pravděpodobně určitou uzavřeností, odštěpením se od tradičního římskokatolického proudu, zákazem transfuze krve nebo usilovnému náboru nových členů. Také je s nimi spojeno mnoho negativních zážitků, které jsou prezentovány jak mezi lidmi, tak v médiích, které mnohdy stále Svědky Jehovovi nepředstavují jako Náboženskou společnost Svědků Jehovových. Internetový portál *Seznam Zprávy* se kdysi pokusil o jakousi rehabilitaci a ukázání objektivního pohledu na společenství ve svém pořadu *My*. Ambice objektivnosti se však ztratila již v názvu reportáže *My, jehovisté*, poněvadž členové by sami sebe nikdy nenazvali jehovisty, ale svědky. Dále webový titulek zní *Svědci Jehovovi: Nemá smysl bavit se s těmi, kteří nejsou jako my*. Titulek podporuje stereotypy o uzavřené skupině, která není schopna diskuze a kompromisů. Myšlenka je však vytržena z kontextu, zazněla z úst mladého Svědka, který pouze konstatoval, že je těžké blízce se přátelit s někým, kdo nesdílí stejnou víru a stejné hodnoty. Na konci pořadu sílí dramatičnost a reportérka poukazuje na snahu Svědků pozitivně ovlivnit vyznění reportáže.^{283 284} Rehabilitace se tedy nekonala a svědkové byli opět zaškatulkováni.

Odpor společnosti provází svědky již velmi dlouho a většina lidí stále vychází z názorů a postojů z minulosti, které měla na svědky většinová společnost. Svědci byli

---

²⁸¹ Výzkum: ateisté a jejich představa o věřících. *Getsemany* [online]. 2005 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://www.getsemany.cz/node/758>

²⁸² viz kapitola Sekty v České republice

²⁸³ SCHLICHTSOVÁ, Jitka. Jací jsou tedy svědkové Jehovovi? *Dingir* [online]. 2020 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2020/04/11362/>

²⁸⁴ KABÁTOVÁ, Šárka. Svědci Jehovovi: Nemá smysl bavit se s těmi, kteří nejsou jako my. *Seznam Zprávy* [online]. 2020 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nema-smysl-bavit-se-s-temi-kteri-nejsou-jehoviste-rikaji-lide-ze-sekty-90222>

nenáviděni jak z náboženských, tak i politických důvodů. Svědkové byli neustále obviňováni z činů, které nespáchali. Lidé je nenáviděli za údajnou podporu nacistického Německa, Židů, z toho, že jsou tajnými marxisty nebo agenty ze západu. Kvůli jejich postoji k vojenské službě schytávali také řadu kritik. Dodnes je společností těžce přijímán fakt, že nevzdávají čest státní vlajce nebo hymně.²⁸⁵

Nejradikálnějším a nejvíce kritizovaným aspektem víry svědků je v očích společnosti zákaz přijímání transfuze krve. Je to jeden z nejvýznamnějších důvodů, proč je veřejnost ke společnosti stále skeptická a nedůvěřivá. Západním společnostem velmi záleží na dobrých podmínkách pro život dětí a toto pravidlo zdraví a život dětí ve společenství velmi ohrožuje. I proto je přístup veřejnosti ke Svědkům Jehovovým stále tak negativní.²⁸⁶

Ve studentském výzkumu, týkajícího se sekt, většina respondentů zmiňovala Svědky Jehovovy. I na dotaz ohledně konkrétních zkušeností se sektami zmiňuje většina tázaných svědky.²⁸⁷ Výzkum je z roku 2005, od té doby se výrazně změnil přístup Svědků Jehovových, veřejné mínění je však mnohem obtížnější změnit a jedná se o dlouhodobou záležitost. Proto se domnívám, že stále bude většina mých respondentů jmenovat Svědky Jehovovy.

5.4 Charakteristika respondentů

Mým cílem bylo postihnout co možná nejpestřejší vzorek obyvatel České republiky, aby mi výzkum ukázal zajímavá data a závěry. Nezaměřil jsem se na konkrétní skupinu lidí, nevybíral jsem podle pohlaví, věku, vzdělání nebo vyznání. I proto jsem jako platformu pro šíření svého dotazníku zvolil sociální síť Facebook, kterou má dneska již většina lidí. Mladí lidé tam již většinou nejsou příliš aktivní, poněvadž jejich pozornost aktuálně směřuje k Instagramu, účet tam však většina má. Na druhou stranu je zde Facebook již dostatek let na to, aby tam působila i velká část starších lidí, proto mi to přišlo jako vhodné prostředí. Několik dotazníků jsem také poslal přímo konkrétním respondentům s prosbou o šíření mezi svými přáteli vrstevníky. Takovýmto způsobem jsem získal několik respondentů mladších 15 let nebo naopak zase respondenty starší.

54 respondentů, tedy přibližně polovina, spadá do věkové kategorie 16–25 let, jedná se tedy o kategorii nejzastoupenější. Druhou nejvíce obsazenou kategorií jsou respondenti

---

²⁸⁵ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Nová náboženství a násilí*. Praha: Karolinum, 2017. s. 76–77.

²⁸⁶ Tamtéž, s. 84.

²⁸⁷ Výzkum: ateisté a jejich představa o věřících. *Getsemany* [online]. 2005 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://www.getsemany.cz/node/758>

ve věku 46–55 let, kterých je 14. 10 respondentů reprezentuje věk mezi 26 a 35 lety. Věk 36 až 45 let je obsazen 9 respondenty, nejmladší věkovou kategorií do 15 let zastupuje 7 respondentů, a naopak nejstarší kategorie, lidé starší 56 let je reprezentována 6 odpovídajícími.

75 respondentů byly ženy, muži byli zastoupeni tedy pouze v počtu 25. Můžeme se jen domnívat, čím je tento výrazný rozdíl způsoben. Dotazník jsem publikoval ve virtuálním prostoru, kde je poměr žen a mužů spíše vyvážený, lze tedy spekulovat o jakési větší ochotě nebo chuti podělit se o své názory ze strany žen.

5.5 Představení dotazníku

K prozkoumání obecného povědomí o sektách jsem zvolil sběr dat pomocí dotazníku Survio. Mí respondenti odpovídali jak na uzavřené, tak otevřené otázky a většinou jsem po nich očekával i odůvodnění odpovědí. Zajímalo mě obecný pohled na sekty, informovanost o sektách působících na našem území, ale i zamyšlení se nad komplexnějšími otázkami, díky nimž mohu lépe vyhodnotit výsledky a vypracovat smysluplné a zajímavé závěry opřené o skutečné a relevantní názory.

První otázky byly určeny k představení osoby respondenta. Otázka číslo 1 směřovala na pohlaví, druhá otázka na věk. Vytvořil jsem šest věkových kategorií, do nichž se měli respondenti zařadit: 0–15 let, 16–25 let, 26–35 let, 36–45 let, 46–55 let a 56 a starší.

Další otázky již byly směřovány většinou přímo na sekty. Třetí otázka zněla, zda respondent někdy přišel do kontaktu s nějakou sektou? Otázka další byla navazující a měla upřesnit, o jakou událost se jednalo. V nabídce bylo oslovení na ulici, nepřímý kontakt, čímž byly myšleny například tiskoviny ve schránce, oslovení přes e-mail a podobně. Další možností bylo členství ve smyslu, zdali respondent je, nebo někdy v minulosti byl, členem nějaké sekty. Poslední možnost byla otevřená, odpovídající mohl dopsat nějakou událost, která se mu přihodila, ale není v nabídce odpovědí.

Následovala otázka, zdali je odpovídající členem nějaké církve a v co věří? Odpovědi mi měly pomoci v dotváření obrázku respondenta a následném porovnávání odpovědí například členů římskokatolické církve a ateistů.

Další otázky se již zaměřovaly opět na sekty. V otázce číslo 6 jsem se tázal, jaké emoce vzbuzuje v respondentech pojem „sekta“? V nabídce odpovědí bylo kladné, záporné a neutrální. Následovala otevřená otázka za účelem odůvodnění předchozí odpovědi. Po

odůvodnění čekala na odpovídající otázka opět uzavřená, zdali se domnívají, že jsou sekty nebezpečné? Po zodpovězení vyžadují také odůvodnění a komentář.

10. otázka již směřovala na obecné povědomí respondentů o sektách, působících na území České republiky. Byla otevřená a odpovídající měli napsat, o kterých sektách se domnívají, že působí v ČR.

Další otázka měla prověřit povědomí o sektách a konkrétních kauzách s nimi spojenými. Tázal jsem se, o kterých událostech již respondent někdy slyšel a v možnostech byly jak kauzy světové, tak české. Mezi možnosti jsem zařadil masakr v Jonestownu (sekta Chrám lidu), masakr ve Waco (sekta Davidiánů), Guru Járu, Hromadnou sebevraždu UFO kultu Heaven's Gate, události týkající se hnutí Dvanácti kmenů, sexuální skandály hnutí Boží děti, sektu Šinčchondži, Kuřimskou kauzu, kauzu týrání seniorek Jiřím Adamem a otevřenou odpověď určenou k dopsání nějaké události, kterou jsem nezminil, ale respondent o ní slyšel.

V následující otázce jsem se ptal, v čem jsou sekty přínosné pro společnost? Doufal jsem, že se respondenti budou chtít zamyslet a přijít i na nějaká pozitiva sekt.

13. otázka byla opět otevřená a zajímaly mě odpovědi na otázku, jaké jsou základní rozdíly mezi sektou a církví? V této otázce jsem spatřoval potenciál především v možnosti porovnávání odpovědí ateistů a členů církví.

V předposlední otázce měl respondent zapojit své pocity a seřadit pojmy sekta, kult, nové náboženské hnutí a radikální hnutí od toho, které na něj působí nejvíce negativně po to, které působí negativně nejméně nebo vůbec. Tyto pojmy jsou poměrně těžce definovatelné a každý je vnímá a chápe jinak, i proto jsem očekával zajímavé výsledky.

Poslední otázka byla pouze možností pro dodání čehokoliv, co má respondent na srdci. Mohl mi sdělit něco, k čemu neměl prostor v předchozích otázkách nebo i zkritizovat některou otázku nebo celý dotazník.

5.6 Odpovědi

Upřímně jsem očekával, že drtivá většina respondentů bude nějakým způsobem konfrontována určitou sektou. Zkušenost spojenou se sektami mělo však pouze 60 % respondentů, což mi připadá poměrně málo. Nejčastější konfrontací bylo oslovení na ulici, s tím se setkala 48 odpovídajících. 23 lidí bylo sektami konfrontováno nepřímo, což může být v praxi e-mail nebo například tiskoviny ve schránce. Oslovení přímo doma zažilo

8 účastníků. 3 lidé znají někoho, kdo je členem sekty, jedná se buď o známé nebo rodinu. 6 respondentů zvolilo možnost členství, lze to tedy chápat, že tito lidé jsou nebo někdy v minulosti byli členy nějaké sekty. Dozvěděl jsem se však od jedné z respondentek, že tato možná odpověď skýtá potenciál pro mnohoznačnost, respondenti ji mohli pochopit jako konfrontaci ke členství, ne však jako členství samotné. Proto jsem nucen tuto odpověď nebrat za příliš směrodatnou, ale pouze orientační.

41 respondentů odpovědělo, že není členem žádné církve a neuvedlo nic, v co věří. Naproti tomu je 37 respondentů členem římskokatolické církve a věří v Boha. Poměrně dost lidí, přesněji 8, uvedlo, že sice není členem žádné církve, věří však v Boha. Tímto skončily klasičtější a hojněji zastoupené odpovědi, zbytek jsou již buď samostatné odpovědi nebo nejvýše dvojice lidí, kteří sdílejí stejnou víru. 2 lidé věří na karmu, další 2 respondenti na život, nebe a anděly. Za pohany se označili také 2 dva lidé, zde můžeme pouze spekulovat, zdali si pojem nespletli spíše s ateismem a nechtěli sdělit, že nevěří v křesťanského Boha nebo opravdu uctívají nějaké pohanské božstvo. 2 respondenti napsali, že věří v dobrého člověka. 1 respondent věří v sebe, 1 respondent věří ve vesmír a také 1 respondent věří v energii. K zajímavé víře se přihlásil respondent, který se označil za člena Hnutí pro obnovu deseti přikázání Božích, což je skupina, která se v Ugandě odštěpila od římskokatolické církve.

U 84 % respondentů vzbuzuje pojem „sekta“ záporné emoce. Neutrální emoce vyvolává pouze u šestnácti lidí a kladné u nikoho. Záporné emoce byly odůvodněny různě. Nejčastěji se objevoval pojem manipulace, který zmínilo 17 respondentů. Přísná pravidla, omezení, a především ztrátu svobody jmenovalo 15 odpovídajících. Často se objevovaly také negativní kauzy a s tím spojený obraz sekt v médiích. Dále různé filmy a seriály, v nichž jsou sekty po většinou vyličený velmi negativně. Toto uvedlo 11 lidí. Negativní emoce kvůli extrémismu a fanatismu v sektách sdílí 9 respondentů. 3 odpovídající zmínili vymývání mozků a 2 slepé následování guru. Další zmínky se týkaly vlastních negativních zkušeností, hromadných sebevražd nebo spojení sekt se satanismem a uctíváním hloupostí, které daný respondent nedokáže pochopit. Na 10 odpovídajících působí sekty negativně, neuvedli však důvod svého tvrzení.

16 lidí má k sektám neutrální emoce. 6 respondentů neodůvodnilo svůj postoj, ostatní psali různá vysvětlení. Několikrát se opakovalo, že sekty mohou být i kladné i záporné nebo, že daný respondent má se sektami jak kladnou, tak i zápornou zkušenost. Na několik

respondentů tento pojem nepůsobí vůbec nijak a žádné emoce v nich nevzbuzuje. Jedna respondentka odpověděla, že měla na sekty vždy negativní pohled, poněvadž to od mala slýchala od rodičů. Jednou však u nich zazvonila členka nějaké sekty, respondentka si s ní dlouho povídala a celé to bylo velmi příjemné, sektářka jí nic nenutila a byla velmi milá. Další zajímavou odpovědí od jiné respondentky bylo, že dříve chápala sekty velmi negativně, potom si však rozšířila obzory a zjistila, že většina lidí považuje za sektu něco úplně jiného než ona. Začala být tedy k dané problematice lhostejná a nemá vyhraněný názor.

Mezi lidmi, kteří odpověděli, že v nich sekta vzbuzuje neutrální emoce je 81,2 % žen a 18,8 % mužů. Za člena nějaké církve se označilo pouze 18,8 %, což nás může přivádět k myšlence, že vyhraněné a radikálnější názory na sekty mají lidé, kteří jsou členy nějakých tradičnějších společenstev. Mohou tedy sekty chápat jako protiklad toho, v co věří a co vyznávají. Téma sekt se jich asi dotýká více než lidí, kteří nejsou členy žádné církve a nevěří v nic nebo například sami v sebe. Je logické, že lidé, kteří mají jasně definováno v co věří, budou mít kritičtější pohled na vyznání někoho druhého, zvláště, když se například víra nějaké sekty neshoduje s vírou jejich církve nebo ji dokonce popírá a kritizuje.

Zde se nám nabízí částečné podpoření H2, jen malá část těch, na něž působí sekty neutrálně, jsou členy nějaké církve. Většina jsou lidé bez vyznání.

68,8 % respondentů s neutrálním pohledem na sekty jsou lidé mladší 25 let. Můžeme tedy předpokládat, že mladší lidé mají tendence k větší toleranci odlišných názorů. Z těchto mladých lidí je pouze 1 členem římskokatolické církve, zbytek se k žádné církvi nehlásí.

Sekty považuje za nebezpečné 82 % odpovídajících, z většiny to jsou samozřejmě ti, v nichž vyvolává pojem sekta negativní konotace. Za nejčastější důvod byla zmíněna manipulace členy, kterou napsalo 36 respondentů. Důležitou roli hraje pro 10 odpovídajících i fanatismus a radikalismus sekt. Dalším nebezpečným faktorem je vytržení jedince ze společnosti a přetrhání veškerých jeho vazeb s okolním světem, rodinou a přáteli, to zmínilo 9 respondentů. 8 odpovídajících napsalo vymývání mozků, 5 lidí vidí hrozbu v tom, že je sektám jedno, co provedou svým členům, můžou jim ublížit jak psychicky, tak fyzicky. 5 respondentů svou pozitivní odpověď neodůvodnilo, 4 lidé zmínili ztrátu individuality a nesvobodu členů a 3 spatřují nebezpečí v absenci cesty zpět, když se jednou do sekty vstoupí, odchod bývá většinou velmi obtížný.

62,5 % lidí, kteří odpověděli, že podle nich nejsou sekty nebezpečné, s nimi nebyli konfrontováni vůbec nebo pouze nepřímo. 31,5 % z těchto respondentů jsou katolíci, většina jsou tedy opět bez vyznání nebo nejsou minimálně členy žádné formální církve, což nám opět potvrdilo H2, že negativnější pohled na sekty mají lidé, kteří jsou členy nějaké oficiální církve.

Co se týče povědomí o sektách, z naprosté většiny zvítězili Svědci Jehovovi, které jmenovalo 51 respondentů. Druhým nejčastěji jmenovaným společenstvím bylo Haré Krišna, které zmínilo 16 lidí. 13 respondentů zná mormony a 8 zmínilo sekty satanistické. Další zmiňovaní byli scientologové, které napsalo 7 lidí. Adventisty sedmého dne uvedli 3 respondenti a také 3 napsali Vesmírné lidi. Zajímavá mi přišla odpověď s několika skupinami, které fungují na principu multi-level marketingu, respondent napsal společnosti Cashwarriors, Herbalife, Amway a Im5percent. Úsměvná byla zmínka jednoho z respondentů o náboženství rytířů Jedi. 30 odpovídajících nezmínilo žádnou ze sekt, o nichž se domnívají, že by mohly působit na území ČR. Z osob, které nezmínili žádnou sektu, není 73,3 % starších 25 let. 26,7 % potom patří do skupiny 26–55 let.

Tři konkrétní sekty dokázalo vyjmenovat 9 lidí. 77,8 % z těchto lidí není starších 25 let. 11,1 % patří do skupiny mezi 26-55 roky a 11,1 % jsou lidé starší 56 let. 4 nebo více sekt zmínilo 7 lidí, z nichž je 71,4 % respondentů ve věku od 26 do 55 let. 28,6 % není starší než 25 let. Vychází nám z toho závěr, že nejmenší povědomí o konkrétních sektách mají lidé mladí. I když dominovali ve vyjmenování 3 sekt, z obecného pohledu 36,7 % procent z nich nedokázalo říct sektu žádnou. 38,3 % jmenovalo jednu sektu, z většiny to byly Svědci Jehovovi, které dnes již za sektu nepovažujeme. 11,7 % zmínilo sekty dvě, tři sekty napsalo 10 % respondentů do 25 let a 4 a více sekt vyjmenovala 3,3 % mladých odpovídajících.

Mezi nejznámější události a kauzy spojené se sektami patří Kuřimská kauza, kterou zná 54 % zúčastněných. Tento fakt je jistě dán tím, že se událost odehrála v naší zemi poměrně nedávno a zaplavila všechna zpravodajská média a šokovala českou společnost. Druhou nejznámější je masakr v Jonestownu. Jedná se o největší masovou sebevraždu vůbec, i proto je tato kontroverzní událost jistě tak známá. Na třetím místě je opět kauza z České republiky Guru Jára, o jehož „odháčkování“ slyšelo 38 respondentů. V závěsu je hromadná sebevražda členů UFO kultu Heaven's Gate, o níž má povědomí 31 lidí a sexuální skandály sekty Boží děti jsou známy 30 lidem. 22 respondentů neslyšelo o žádné ze zmíněných kauz. O týrání seniorek Jiřím Adamem mělo povědomí 11 odpovídajících

a o působení sekty Šinčchondži slyšelo 9 lidí. Stejný počet respondentů slyšel i o masakru Davidiánů na ranči ve Waco. Nejméně respondentů znalo kauzy, které se týkají společenství Dvanácti kmenů, tuto možnost zaklikli 4 lidé.

Myslím, že se zde ukázalo, že o nechvalně známých událostech mají lidé poměrně dobrý přehled. Zvláště, pokud se ona událost odehrála na území našeho státu. Není se ale čemu divit, kontroverze vždy zajímala širokou veřejnost a média s oblibou podobné zprávy zpracovávají.

Podíváme-li se na konkrétní odpovědi, zjistíme, že o žádné z kauz nemá ponětí 22 % dotazovaných. Z těchto 22 % lidí je 63,6 % mladších 25 let a 36,4 % patří do skupiny 26–55 let. Lidé starší 56 let vždy zaklikli minimálně jednu z kauz.

13 % lidí zná jednu kauzu, 21 % má povědomí o dvou kauzách, 18 % respondentů o třech kauzách, čtyři kauzy zmínilo 17 % odpovídajících, 5 kauz 5 % lidí, 3 % znají 6 kauz a rekordní počet bylo 7 kauz, které zakliknul 1 respondent. Souhrnně můžeme říci, že tři a více kauz zná 44 respondentů, z nichž je 56,8 % mladších 25 let, 29,5 % je ve věku od 26 do 55 let a 13,7 % jsou lidé starší 56 let.

64 % dotazovaných se domnívá, že sekty nemají pro společnost absolutně žádný přínos. Jde to tedy ruku v ruce s názory o nebezpečnosti sekt a negativních konotací spojených s tímto pojmem. 9 lidí však našlo přínos v tom, že sekty shromažďují podobně smýšlející lidi. Mohou být tedy přínosné hlavně proto, že dají zázemí lidem, které odmítla většinová společnost pro jejich názory a postoje. Najdou tedy společenství, v němž se mohou cítit příjemně a „mezi svými“. 5 respondentů také zmínilo, že sekty mohou nabídnout jedinci víru, kterou postrádá. Mohou mu dát i určitý smysl života. Také 5 respondentů vidí přínos sekt v tom, že jsou odstrašujícím příkladem pro společnost. Díky tomu by si mohla spousta lidí uvědomit ono nebezpečí a hranice, které není dobré překročit. 3 odpovídající zmínili novou interpretaci světa, která může být velmi zajímavá i z oblasti zkoumání a také není na škodu, když jsou jednou za čas všeobecné pravdy a výklady konfrontovány a musejí se obhájit. 2 respondenti jmenovali pluralitu názorů, která je nezbytná pro dobré fungování společnosti. Jednou z odpovědí bylo i to, že alespoň mají média díky sektám o čem psát.

Z lidí, kteří nevidí žádný přínos ve fungování sekt, je 54,5 % mladších 25 let. Ve věku od 26 do 55 let je 34,7 % respondentů a 10,6 % je starších 56 let. Co se týče víry, 34,9 % z těchto respondentů jsou členové římskokatolické církve a 50 % jsou ateisté. Ostatní

respondenti v něco věří, ale nejsou členy církve nebo neuvedli žádnou odpověď k otázce víry. Zde tedy asi nelze vyvozovat závěry na základě věku nebo náboženského vyznání.

V otázce na rozdíly mezi sektou a církví se objevila také velká řada zajímavých odpovědí. 9 % respondentů nevidí žádný rozdíl mezi sektou a církví a 4 % přiznalo, že neví o rozdílech, ale netvrdí, že žádné nejsou. Nejčastěji se objevovala odpověď, že církev není tak radikální jako sekta, takto odpovědělo 18 % odpovídajících. V závěsu byl rozdíl, že v církvi je mnohem větší svoboda a jedinci si mohou o všem rozhodovat sami. Také je v ní normální pluralita názorů, s touto odpovědí souzní 17 % respondentů. 12 % zmiňuje rozdíl ve velikosti a množství následovníků, církev je tedy podle nich mnohem větší než sekta. Také byla 11 % odpovídajících zmíněna určitá tradice, z níž vychází církev na rozdíl od sekty. Důležitý rozdíl, který zmínilo 8 % účastníků, byla obtížnost vystoupení ze sekt v porovnání s vystoupením z církve, které nebývá z pravidla doprovázeno nějakými komplikacemi nebo tresty. 8 % odpovídajících zmínilo manipulaci, která se velmi často objevuje u sekt, v církvi takové chování neočekávají a nepovažují za běžné. 6 % respondentů napsalo, že církev je oficiálně uznaná instituce, stejný počet zmínil, že církev nic nenutí a netlačí na své členy, ale ani na okolní společnost. 2 lidé vidí rozdíl ve vzájemné podpoře lidí, kterou zažívají v církvi, u sekt se však domnívají, že se tyto tendence neobjevují.

13 % respondentů neví o žádném rozdílu mezi sektou a církví. Z těchto odpovídajících není 84,6 % členem žádné církve a 15,4 % je členem církve římskokatolické. Je poměrně očekávané, že lidé, kteří nejsou členy žádného církevního společenství najdou rozdíly obtížněji než lidé, kteří členy jsou a mají tedy hlubší vhled do dané problematiky a určitým způsobem vyhraněné názory. Členové římskokatolické církve, kteří nezmínili žádný rozdíl jsou věkově mezi 26 a 55 lety. 50 % z nich uvedlo, že rozdíl není žádný a 50 % zase, že nedokáží žádný zmínit, určitě ale nějaké jsou.

Co se věku týče, 61,5 % respondentů je mladších 25 let, 30,8 % je věku středního, tedy mezi 26 a 55 let a 7,7 % jsou odpovídající starší 56 let. Lidé, kteří odpověděli, že o rozdílech nevědí, nevyklučují však, že nejsou, je 75 % mladších 25 let a 25 % je věku mezi 26 a 55 lety.

Ze škály slov kult, sekta, nové náboženské hnutí a radikální hnutí působí v průměru na respondenty nejvíce negativně slovo sekta. Za ním se nachází radikální hnutí, po něm kult a nejméně negativně působí nové náboženské hnutí. Mezi prvními třemi jsou však velmi

malé rozdíly. Hlavně mezi radikálním hnutím a kultem je rozdíl minimální. Všechno to jsou totiž poměrně těžce definovatelné pojmy a každý z respondentů je samozřejmě chápal jinak.

Radikální hnutí působí nejvíce negativně na 35 respondentů. 60 % z nich je mladší 25 let, 34 % mezi léty 26 a 55 a 6 % je starší 56 let. K římskokatolické církvi se přihlásilo 40 % z těchto 35 respondentů a 60 % není členem žádné církve.

Pojem sekta dalo na první místo 34 respondentů. Čísla jsou podobná jako u předchozího pojmu. Respondentů do 25 let bylo 55,8 %, následující věková kategorie byla zastoupena 32,4 % odpovídajících a nejstarších bylo 11,8 %. Mezi těmito lidmi bylo 41,2 % členů římskokatolické církve a 58,8 % nebyli členy žádné církve.

31 odpovídajících dalo na první místo pojem kult. 58 % z těchto respondentů byli mladší 25 let, střední věková kategorie byla zastoupena 35,5 % odpovídajících a nejstarších respondentů bylo 6,5 %. K římskokatolické církvi se přihlásilo 32,3 % a v žádné církvi nebylo 67,7 % odpovídajících.

71 % respondentů zhodnotilo pojem nové náboženské hnutí za nejméně negativní. Tedy pouze 29 zbylých odpovídajících určilo možnost jinou. 10 lidí přenechalo poslední místo slovu kult a 19 pojmu radikální hnutí. Z 10 respondentů, kteří zvolili kult, bylo 40 % členy římskokatolické církve a 60 % bez vyznání. 4 lidé byli mladší 25 let, 5 mezi 26 a 55 roky a 1 starší 56 let. Mezi lidmi, kteří volili radikální hnutí, nebylo 73,7 % členem žádné církve. 10 lidí spadá do nejmladší věkové kategorie, 7 do střední a opět jeden do nejstarší.

Dobrovolný dodatek většina respondentů nevyplnila, objevilo se zde však i pár zajímavých nebo úsměvných myšlenek a názorů. Například se jeden odpovídající podělil o své vnímání pojmu kult a sekta. Kult chápe jako radikální seskupení, které si je však své radikálnosti vědomo a také si plně uvědomuje následky svých činů, které tedy koná za určitým konkrétním účelem a s určitým přesvědčením. Naproti tomu sektu vidí jako stádo ovcí, které následuje slepě vůdce jen proto, že to řekl a nepřemýšlí o konkrétní motivaci nebo důsledcích. Další respondent doporučuje, že by měly být výrazněji sledovány a prověřovány aktivity konkrétních sekt. Jeden odpovídající označuje za sekty společnosti, které fungují na principu multi-level marketingu. Úsměvná jsou dvě upřímná vyznání, z nichž zjistíme, že jeden z respondentů preferuje sekt v lahvi před sektami a druhý má raději sex než sekty. Na závěr se mi líbil dodatek, který nabádá k větší informovanosti a diskuzi, na jejímž základě si má každý jedinec udělat názor sám a nepřebírat pouze slepě informace z médií nebo odsuzovat bezdůvodně všechny sekty bez konkrétních důvodů.

5.7 Vyhodnocení dotazníku

H1 můžeme na základě odpovědí z dotazníku prohlásit za potvrzenou. U žádného z respondentů nevzbuzují sekty kladné emoce, naopak záporné emoce mají se sektami spojené 84 % respondentů. Nebezpečí v sektách spatřuje 82 % odpovídajících. Podle zdůvodnění odpovědí lze tento jev přičíst z velké části i médiím, která sekty zobrazují většinou v negativním světle, ale také předsudkům a jakési neochotě zjišťovat si fakta a objektivní informace o daném společenství, na jejichž základě bychom mohli lépe a přesněji skupinu charakterizovat.

Výsledek H2 není tak jednoznačný jako u H1, rozhodně ale nemůžeme H2 prohlásit za popřenou. Z lidí, v nichž pojem sekta vzbuzuje neutrální emoce, jsou pouze 18,8 % členy církve, zbytek jsou ateisté. 68,5 % lidí, kteří odpověděli, že sekty neshledávají nebezpečnými, nejsou členy žádné církve. Výsledky nejsou tak jednoznačné, abychom mohli s jistotou potvrdit H2, rozhodně však můžeme na základě vyhodnocení říci, že členové oficiálních církví mají většinou větší tendence k negativnímu pohledu na sekty než lidé, kteří nejsou členy žádné církve.

Oproti tomu H3 můžeme prohlásit za potvrzenou. 51 respondentů zmínilo Svědky Jehovovy. Tedy 73 % odpovídajících, kteří zmínili název alespoň jednoho společenství, jmenovalo právě Svědky Jehovovy. Druhým nejvíce jmenovaným bylo hnutí Haré Krišna, které je však s počtem 16 hlasů daleko za svědky. Toto povědomí je pravděpodobně dáno tím, že se Svědky Jehovovými mají lidé nejvíce osobních zkušeností. O mnoha sektách je slyšet jen z médií, svědkové však byli svého času velmi aktivní v oslovování lidí, mnohdy i přímo u domu, tuto zkušenost zmiňovalo také několik mých respondentů.

H1 a H3 mohu prohlásit za potvrzené, poněvadž výsledky hovoří velmi jednoznačně a přesvědčivě. H2 není vyvrácena, procentuální vyhodnocení však není tak jednoznačné, proto se nechci uchýlovat k ukvapeným závěrům, které nemusejí být dostatečně potvrzeny.

5.8 Shrnutí

Výzkum obecně nepřinesl moc překvapivých závěrů, některé odpovědi však byly velmi zajímavé a hodné zamyšlení. Bylo pozoruhodné, jak lidé přemýšlejí nad stejnou tematikou odlišně a jak každý přistupoval k zodpovězení dotazníku po svém. Někdo se téměř v každé otázce rozepisoval a snažil se sdělit, co nejvíce mohl, jiní respondenti razili spíše minimalistické jednoslovné odpovědi.

Rozhodně to však pro mě byla velká zkušenost, z níž budu jistě v budoucnu těžit. Samotná tvorba dotazníku mě velmi bavila, příště si však dám větší pozor na nejednoznačnost odpovědí. Také zvolím více různých metod šíření dotazníku, abych získal větší zastoupení lidí, kteří nejsou mého věku. Vhodné je dotazník například rozeslat e-mailem nebo starším lidem zanést osobně.

Co se týče samotného vyhodnocování odpovědí a počítání výsledků, také jsem poučen a pro příště se pro tyto účely naučím pracovat s nějakým počítačovým programem, který by mi mohl práci výrazně usnadnit.

Výzkumná část byla velmi zábavná i poučná, nasbíral jsem zkušenosti, které se mi budou hodit a jsem moc vděčný, že se tolik respondentů zapojilo s chutí do mého dotazníku a sdělovalo mi své myšlenky a názory. Přece jen to není samozřejmé.

6. Závěr

Cílů mé bakalářské práce jsem si stanovil několik a velmi doufám, že jsem je i zdárně splnil. I když se nejednalo o cíl primární, asi nejdůležitějším se pro mě stal během procesu psaní, bádání a pročitání příslušných zdrojů, apel na objektivní představení podložených informací o sektách, na jejichž základě bude čtenář schopen kriticky zhodnotit dané společenství a správně jej zařadit.

Rád bych zdůraznil ukvapené hodnocení některých náboženských skupin, které si náš konečný verdikt a zařazení mezi sekty opravdu nezaslouží. Během práce na mé bakalářské práci jsem prošel určitým vývojem, díky němuž jsem zjistil, že jsem byl sám mnohokrát líný a povrchní a mnoho společenství jsem označil za sektu jen na základě jednoho znaku nebo informace. Celá problematika je však mnohem komplexnější a budu nesmírně rád, když má práce podá objektivní výčet informací, které čerpají z mnoha různorodých zdrojů a předkládají snad přijatelný pohled na sekty, který by mohl sloužit v některých případech jako jakýsi nástroj při zkoumání daného náboženského společenství.

V druhé části mé práce jsem se i proto snažil podat obsáhlejší charakteristiku konkrétních náboženských skupin, abychom lépe pochopili jejich motivaci k víře, životu a různým činům, které nám, nezasvěceným, mohou připadat nevhodné, hloupé nebo i nebezpečné. Také jsem se snažil o smysluplné vysvětlení, proč je v konkrétním případě označení sekta vhodné nebo proč by mohlo být sporné.

Výzkumný cíl mohu také prohlásit za splněný. Zaměřil jsem se na obecné povědomí občanů ČR o sektách, které působí v České republice a myslím, že předkládám zajímavé zjištění a závěry, které mi výzkum přinesl.

Na základě různých výzkumů, článků a knih jsem si stanovil tři hypotézy. Dvě z nich mohu prohlásit za potvrzené. Na většinu občanů České republiky působí sekty negativně a většina lidí si pod pojmem „sekta“ představí Svědky Jehovovy. Všeobecné mínění má tedy na sekty spíše záporný pohled. Také chápe stále Svědky Jehovovy jako sektu, což již není aktuální a správné, ve své práci jsem tento omyl snad uvedl na pravou míru. Nepotvrzenou, ale ani zcela nevyvrácenou hypotézou se stal předpoklad, že členové církví mají na sekty kritičtější pohled než lidé, kteří nejsou členy žádné církve. Výsledky hovoří pro potvrzení hypotézy, nejsou však natolik jednoznačné, abych je mohl prohlásit za závazné.

Pokud má práce přináší informace, které alespoň jednoho čtenáře přesvědčily o vhodnosti objektivního hodnocení nových náboženských hnutí namísto stereotypního zařazení mezi sekty, považují ji za úspěšnou.

Seznam použité literatury

- ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Přeložila M. HANÁKOVÁ. Praha: Karolinum, 2000. 253 s. ISBN 80-7184-774-7.
- BÜCHNER, Barbara. *Co máme vědět o sektách*. Praha: Amulet, 1999. 127 s. ISBN 80-86299-02-3.
- DACÍK, Tomáš. *Sekty a jejich nebezpečí*, Brno: CERM, 1999, 18 s. ISBN 80-7204-125-8.
- DĚKANOVSKÁ, Kateřina. *Nová náboženská hnutí*. Praha: Husův institut teologických studií ve spolupráci s Vysokou školou zdravotnictva a sociální práce Sv. Alžběty, detašované pracoviště Praha, 2015. 147 s. ISBN 978-80-904964-8-4.
- DOLISTA, Josef. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. 146 s. ISBN 978-80-87127-25-4.
- GAVORA, Petr. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2010. 261 s. ISBN 978-80-7315-185-0.
- GROMBIŘÍK, Martin. *Satanismus*. Praha: Oliva, 1997. 39 s. ISBN 80-85942-29-1.
- HRABAL, F. R.. *Lexikon náboženských hnutí, sekt a duchovních společností*. Bratislava: Cad Press, 1998. 516 s. ISBN 80-85349-79-5.
- JIHlaveC, Jan. *Metodika tvorby bakalářské práce*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2010. 124 s. ISBN 978-80-7372-636-2.
- KATOLICKÁ, církev. *Sekty a nová náboženská hnutí: dokumenty katolické církve (1986-1994)*. Praha: Zvon, 1997. 97 s. ISBN 80-7113-207-1.
- LUŽNÝ, Dušan. *Nová náboženská hnutí*. Brno: Masarykova univerzita, 1997. 181 s. ISBN 80-210-1645-0.
- OPATRný, Aleš, SIROVÁTKOVÁ, Alžběta, BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. 143 s. ISBN 80-7192-246-3.
- POKORNÝ, Vratislav. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. 239 s. ISBN 80-86568-07-5.

- PUNCH, Keith. *Základy kvantitativního šetření*. Praha: Portál, 2008. 150 s. ISBN 978-80-7367-381-9.
- SOMR, Miroslav. *Úvod do metodologie a metod výzkumu*. České Budějovice: M. Somr, 2006. 87 s. ISBN 80-239-8227-3.
- ŠTAMPACH, Odilo Ivan. *Přehled religionistiky*. Praha: Portál, 2008. 237 s. ISBN 978-80-7367-384-0.
- ŠVARŤÍČEK, Roman, ŠEĎOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2014. 377 s. ISBN 978-80-262-0644-6.
- TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. 308 s. ISBN. 80-238-7253-2.
- VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. 462 s. ISBN 80-7178-798-1.
- VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. Praha: Dingir, 1998. 137 s. ISBN 80-902528-0-X.
- VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Nová náboženství a násilí*. Praha: Karolinum, 2017. 286 s. ISBN 978-80-2462-861-5.

Elektronické prameny

DYNDOVÁ, Helena. Far Cry 5: Festival stereotypů. *Dingir* [online]. 2018 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2018/04/far-cry-5/>

HAVICKÁ, Kateřina. Ivo A. Benda zvěstoval lásku Vesmírných lidí, dnes krmí ptáky na Slovensku. *Idnes* [online]. 2017, 1. 1. 2017 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/sekty-kulty-mesiasi-ivo-benda-astar-seran-vesmirni-lide.A161203_140049_zahranicni_kha

JANOŠEC, Pavel. Jsou vesmírní lidé sekta anebo jen fanatici? *Radiožurnál* [online]. 2003, 21. 5. 2003 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/jsou-vesmirni-lide-sekta-anebo-jen-fanatici-6294363>

KABÁTOVÁ, Šárka. Svědci Jehovovi: Nemá smysl bavit se s těmi, kteří nejsou jako my. *Seznam Zprávy* [online]. 2020 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nema-smysl-bavit-se-s-temi-kteri-nejsou-jehoviste-rikaji-lide-ze-sekty-90222>

KALENDA, Jan a Dušan LUŽNÝ. Čeští stoupenci reverenda Moona z hlediska teorie racionální volby. *Religio: revue pro religionistiku* [online]. 2014, 21(2) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4475. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/129668/2_Religio_21-2013-2_4.pdf?sequence=1

MALÝ, Michal M. Změny v boží organizaci. *Dingir* [online]. 2009, 17. 9. 2009, 12(3) [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <https://www.dingir.cz/archiv/Dingir309.pdf>

REMEŠ, Prokop. Mentální programování jako průvodní jev nového sektářství. *Religio: revue pro religionistiku* [online]. 1994, 2(1) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4475. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/124660/2_Religio_2-1994-1_5.pdf?sequence=1

REMEŠ, Prokop. Znakem sektářství je poslušnost, která jde za hranici smrti. *Katolický týdeník* [online]. 2005, (42) [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.katyd.cz/odpovedny/znakem-sektarstvi-je-poslusnost-ktera-jde-za-hranici-smrti.html>

SCHLICHTSOVÁ, Jitka. Ivo Benda je stále v kontaktu. *Dingir* [online]. 2019, 31. 10. 2019 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2019/10/ivo-benda-je-stale-v-kontaktu/>

SCHLICHTSOVÁ, Jitka. Jací jsou tedy svědkové Jehovovi? *Dingir* [online]. 2020 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2020/04/11362/>

SCHLICHTSOVÁ, Jitka. Ufologie má více tváří. *Dingir* [online]. 2020, 2. 7. 2020 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2020/07/ufologie-ma-vice-tvari>

STRAŠÍKOVÁ, Lucie. Základem učení Hnutí Grálu je „požadavek neustálého mravního zdokonalování človka." *Česká televize* [online]. 2008, 27. 5. 2008 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/1453317-zakladem-uceni-hnuti-gralu-je-pozadavek-neustaleho-mravniho-zdokonalovani-cloveka>

SUMMERHAYS, James T. Seven Reasons Why the Mormon Faith Is Not a Cult. *Meridian magazine* [online]. 2012, 12. 10. 2012 [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <http://ldsmag.com/article-1-11590/>

ŠKODOVÁ, Ivana. Je pôsobenie zhubných kultov a siekt problémom na školách? *Integra* [online]. 2016, 5. 11. 2016 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://oz-integra.sk/je-posobenie-zhubnych-kultov-a-siekt-problemom-na-skolach/>

ŠTAMPACH, Odilo. Kořeny, současnost a výhledy nové religiozity. *Religio: revue pro religionistiku* [online]. 1994, 2(1) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4475. Dostupné z: <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/124610>

TRACHTOVÁ, Zdeňka. Religionista: Česká tolerance je mýtus, místo sekt se dnes děsíme islámu. *iDnes* [online]. 2017, 15. 1. 2017 [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozhovor-s-vojtiskem.A170112_095027_domaci_zt

VÁCLAVÍK, David. Meze a možnosti religionistického používání pojmů sekta, církev, kult. *Religio: revue pro religionistiku* [online]. 2005, 13(1) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4475. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/125117/2_Religio_13-2005-1_4.pdf?sequence=1

VOJTÍŠEK, Zdeněk. Tiché doteky - a doteky filmové manipulace. *Dingir* [online]. 2019 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: <https://info.dingir.cz/2019/10/tiche-doteky-a-doteky-filmove-manipulace/>

VOJTÍŠEK, Zdeněk. Vývoj společenství svědků Jehovových. *Dingir* [online]. 2009, 17. 9. 2009, 12(3) [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <https://www.dingir.cz/archiv/Dingir309.pdf>

WESSINGER, Catherine. The deaths of 76 Branch Davidians in April 1993 could have been avoided – so why didn't anyone care? *The Conversation* [online]. 2018, 13. 4. 2018 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://theconversation.com/the-deaths-of-76-branch-davidians-in-april-1993-could-have-been-avoided-so-why-didnt-anyone-care-90816>

ZLÁMALOVÁ, Jana. "Nejsme toto tělo" : Přístup členů hnutí Haré Kršna ke zdravotně postiženým. *Sacra* [online]. 2007, 5(2) [cit. 2021-02-10]. ISSN 2336-4483. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/118443/3_Sacra_5-2007-2_5.pdf?sequence=1

Instagram [online]. [cit. 2021-04-10].

Dostupné z: <https://www.instagram.com/cirkev.satanova/?hl=cs>

Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny [online]. [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <http://www.harekrsna.cz>

Obyvatelstvo podle náboženské víry a pohlaví podle sčítání lidu v letech 1932, 1930, 1950, 1991. 2001, 2011. *www.czso.cz* [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20548149/4032130118.pdf/e161cf74-4650-424c-b276-154bdcd6ec31?version=1.0>

První Česko-Slovenský Chrám Církve Satanovy [online]. [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <http://cirkevssatanova.cz>

Scientologie [online]. [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <http://www.scientologie.cz>

Vesmírní lidé [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: http://vesmirni-lide.cz/default_cz.htm

Výzkum: ateisté a jejich představa o věřících. *Getsemany* [online]. 2005 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://www.getsemany.cz/node/758>